

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
PAOLO MENGOZZI IŠVADA,
pateikta 2011 m. lapkričio 29 d.¹

Byla C-376/10 P

**Pye Phyo Tay Za
prieš**

Europos Sąjungos Tarybą

„Apeliacinis skundas — Ribojančios priemonės Birmai (Mianmarui) — Apelianto įrašymas į asmenų, grupių ir subjektų, kuriems taikomos šios nuostatos, sąrašą“

Turinys

I – Ginčo aplinkybės ir skundžiamas sprendimas	2
II – Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai	5
III – Teisinis pagrindas	5
A – Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su teisės klaida aiškinant ginčijamo reglamento teisinius pagrindus	5
1. Šalių argumentai	5
2. Vertinimas	7
B – Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su teisių į gynybą pažeidimu	10
1. Šalių argumentai	10
2. Vertinimas	12
a) Dėl preliminarus klausimo, susijusio su galimybe naudotis teisėmis į gynybą	12
b) Dėl galimo teisės būti iš anksto informuotam apie motyvus ir teisės būti iš anksto išklaustam pažeidimo (pirmasis trečiojo pagrindo aspektas)	13

¹ — Originalo kalba: prancūzų.

c) Dėl galimo teisės į veiksmingą teisminę apsaugą pažeidimo (trečiojo pagrindo antrasis aspektas)	16
d) Dėl informavimo klausimo (trečiojo pagrindo trečiasis aspektas)	17
C – Dėl antrojo pagrindo, susijusio su pareigos motyvuoti ginčijamą reglamentą pažeidimu	18
1. Šalių argumentai	18
2. Vertinimas	18
D – Dėl ketvirtąjo ir paskutiniojo pagrindo, susijusio su nuosavybės teisės ir proporcingumo principo pažeidimu	20
1. Šalių argumentai	20
2. Vertinimas	20
IV – Dėl apeliacinio skundo Bendrajame Teisme	22
V – Dėl bylinėjimosi išlaidų	22
VI – Išvada	23

1. Šiuo Birmos piliečio Pye Phyo Tay Za (toliau – P.P. Tay Za ar apeliantas) pateiktu apeliaciniu skundu siekiama panaikinti Sprendimą *Pye Phyo Tay Za prieš Tarybą*² (toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo Europos Sąjungos Bendrasis Teismas atmetė ieškovo ieškinį dėl 2008 m. vasario 25 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 194/2008 dėl ribojančių priemonių Birmai (Mianmarui) atnaujinimo ir sustiprinimo, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 817/2006³ (toliau – ginčijamas reglamentas), panaikinimo, nes ieškovo pavardė nurodyta asmenų, kuriems taikomas reglamentas, sąrašė.

2. Teisingumo Teismo prašoma nuspręsti dėl sąlygų, kurioms esant Europos Sąjungos Tarybos nustatyta sankcijų trečiajai šaliai sistema gali būti taikoma fiziniams asmenims, ir kiek stiprus turi būti šių asmenų ryšys su valdančiu režimu. Taigi šiame apeliaciniame skunde keliami keli svarbūs klausimai, įskaitant klausimą dėl Sąjungos teisine tvarka suteikiamų garantijų, susijusių su teise į gynybą, kuria tokiomis aplinkybėmis gali pasinaudoti asmenys, kuriems taikoma lėšų išaldymo priemonė.

I – Ginčo aplinkybės ir skundžiamas sprendimas

3. Detaliai teisinio pagrindo aprašymui daroma nuoroda į skundžiamo sprendimo 1 ir paskesnius punktus.

2 – 2010 m. gegužės 19 d. sprendimas (T-181/08, Rink. p. II-1965).

3 – OL L 66, p. 1.

4. Šis ginčas kilo dėl veiksmų, kurių nuo 1996 m. Sąjunga ėmėsi prieš Birmos Sąjungą⁴. Sąjungos veiksmai buvo grindžiami šios trečiosios šalies pažangos demokratijos kelyje trūkumu ir nuolatiniais žmogaus teisių pažeidimais. Sąjungos priimtose ribojančiose priemonėse buvo ne tik nuolat taikomos, bet ir sustiprinamos. Taryba nusprendė, kad turi būti išaldytos asmenų, kurie nustato ar įgyvendina perėjimą prie demokratijos trukdančią politiką ar kurie iš to gauna naudos, lėšos ir ekonominiai išteklių (toliau – lėšos)⁵. Asmenų, kuriems taikomos išaldymo priemonės, sąrašą tuo metu daugiausiai sudarė kariškių pavardės.

5. Siekiant pradinę bendrąją poziciją pakeisti platesne sankcijų sistema, šią bendrąją poziciją pakeitė 2003 m. balandžio 28 d. Tarybos bendroji pozicija 2003/297/BUSP dėl Birmos (Mianmaro)⁶. Numatytas sankcijas buvo siekiama taikyti kitiems karinio režimo nariams, tokio režimo ekonominiams interesams bei kitiems asmenims, kurie nustato, įgyvendina ar gauna naudos iš perėjimui į demokratiją trukdančios politikos. Sankcijos taip pat buvo taikomos išvardytų asmenų šeimos nariams⁷, nors šių narių pavardės nebuvo įrašytos į prie bendrosios pozicijos pridėtą sąrašą. Šios bendrosios pozicijos pagrindu Taryba priėmė 2003 m. gruodžio 22 d. Sprendimą 2003/907/BUSP, įgyvendinantį Bendrąją poziciją 2003/297/BUSP dėl Birmos (Mianmaro)⁸, kurio priede pirmą kartą buvo paminėti apelianto vardas, pavardė ir gimimo data.

6. Po šio sprendimo priėmimo 2004 m. balandžio 26 d. Tarybos bendrojoje pozicijoje 2004/423/BUSP, atnaujinančioje ribojančias priemones Birmai (Mianmarui)⁹, buvo išvardyti ne tik karinio režimo nariai ir asmenys, kuriuos Taryba laikė su juo susijusiais, bet taip pat pateikti trys stulpeliai „Sutuoktinis“, „Vaikai“ ir „Vaikaičiai“. Būtent priedo dalyje „asmenys, turėję naudos iš vyriausybės ekonominės politikos“ atsirado apelianto tėvo, jo sutuoktinės ir trijų vaikų pavardės, tarp kurių buvo ir apelianto pavardė. 2005 m. balandžio 25 d. Tarybos bendrojoje pozicijoje 2005/340/BUSP, pratęsiančioje ribojančias priemones Birmai (Mianmarui) ir iš dalies keičiančioje Bendrąją poziciją 2004/423/BUSP¹⁰, buvo patvirtintas apelianto, jo tėvo ir tėvo sutuoktinės įrašymas¹¹.

7. Taryba, konstatavusi, kad trūksta progreso siekiant nacionalinio susitaikymo, negerbiamos žmogaus teisės ir demokratija, priimdama Bendrąsias pozicijas 2007/248/BUSP¹², 2007/750/BUSP¹³ ir 2008/349/BUSP¹⁴, nuolat atnaujiną ar pratęsė dėl Birmos priimtas ribojančias priemones.

8. Vadovaujantis 2006 m. balandžio 27 d. Tarybos bendrosios pozicijos 2006/318/BUSP, atnaujinančios ribojančias priemones Birmai (Mianmarui) (OL L 116, p. 77) ir iš dalies pakeistos Bendrąja pozicija 2007/750, 5 straipsnio 1 dalimi, „išaldomos visos II priede išvardytiems Birmos (Mianmaro) Vyriausybės nariams ir su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms priklausančios, jų valdomos, turimos ar kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai išteklių“.

4 — Pirmasis Sąjungos veiksmas buvo 1996 m. spalio 28 d. Bendroji pozicija, kurią Taryba priėmė pagal Europos Sąjungos sutarties J.2 straipsnį, dėl Birmos (Mianmaro) (96/635/BUSP) (OL L 287, p. 1). Toliau paprastumo dėlei, nebent būtų reikalinga nuoroda į tikslų dokumento pavadinimą, vartosis tik pavadinimą Birma.

5 — 2000 m. balandžio 26 d. Tarybos bendroji pozicija 2000/346/BUSP, pratęsianti ir pakeičianti Bendrąją poziciją 96/635 (OL L 122, p. 1).

6 — OL L 106, p. 36.

7 — Žr. Bendrosios pozicijos 2003/297 3 konstatuojamąją dalį ir 9 straipsnį.

8 — OL L 340, p. 81.

9 — OL L 125, p. 61; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 18 sk., 3 t., p. 132.

10 — OL L 108, p. 88.

11 — Prie Bendrosios pozicijos 2004/423 pridėtame sąraše buvo įrašytos abiejų apelianto brolių pavardės, tačiau jos nebuvo pakartotos Bendrojoje pozicijoje 2005/340. Tačiau Bendroji pozicija 2005/340 buvo papildyta apelianto dėdės pavarde (žr. Bendrosios pozicijos 2005/340 I priedo J.2a punktą).

12 — 2007 m. balandžio 23 d. Tarybos bendroji pozicija, atnaujinanti ribojančias priemones Birmai (Mianmarui) (OL L 107, p. 8). Į asmenų, kurių turtas turi būti išaldytas, sąrašą pirmą kartą buvo įtraukta apelianto tėvo brolio žmona.

13 — 2007 m. lapkričio 19 d. Tarybos bendroji pozicija, iš dalies keičianti Bendrąją poziciją 2006/318/BUSP, atnaujinančią ribojančias priemones Birmai (Mianmarui) (OL L 308, p. 1). Į prie Bendrosios pozicijos 2007/750 pridėtą sąrašą buvo pirmą kartą įrašyti apelianto senelis ir apelianto tėvo bendrovė.

14 — 2008 m. balandžio 29 d. Tarybos bendroji pozicija, atnaujinanti ribojančias priemones Birmai (Mianmarui) (OL L 116, p. 57).

9. Bendrosios pozicijos 2006/318, iš dalies pakeistos Bendrąja pozicija 2008/349, II priedo J antraštinėje dalyje „Asmenys, gaunantys naudos iš vyriausybės ekonominės politikos, ir kiti su režimu susiję asmenys“ nurodyti apelianto pavardė (J1c), jo gimimo data ir informacija, kad jis yra J1a įrašė nurodyto Tay Za sūnus. Reikia pažymėti, kad taip pat yra nurodyti apelianto tėvo sutuoktinė (J1b) bei apelianto senelė (J1e). Asmeninė informacija parodo, kad apelianto tėvas yra bendrovės *Htoo Trading Co* vykdomasis direktorius.

10. Kadangi Europos bendrijos institucijos turėjo nustatyti įvairiose minėtose bendrosiose pozicijose apibrėžtas ribojančias priemones, o ypač lėšų išaldymą, Taryba priėmė kelis minėtas bendrąsias pozicijas įgyvendinančius aktus. Taip buvo priimtas ginčijamas reglamentas, kuriuo buvo įgyvendinamos Bendrosiose pozicijose 2006/318 ir 2007/750 numatytos ribojančios priemonės. Ginčijamas reglamentas buvo priimtas vadovaujantis EB 60 ir EB 301 straipsniais. Jis įsigaliojo nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiame leidinyje*, tai yra 2008 m. kovo 10 dieną.

11. Ginčijamo reglamento 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „išaldytos visos lėšos ir ekonominiai išteklių, priklausantys VI priede išvardytiems Birmos (Mianmaro) vyriausybės nariams ir su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms, arba jų valdomi, laikomi ar kontroliuojami“.

12. Ginčijamo reglamento 12 ir 13 straipsniuose numatytos sąlygos, kurioms esant išimtinu būdu ir griežtai išvardytais atvejais gali būti išduotas leidimas išlaisvinti ar leisti naudotis lėšomis ar ekonominiais išteklių.

13. Ginčijamo reglamento VI priedas pavadintas „Birmos (Mianmaro) vyriausybės narių ir su jais susijusių 11 straipsnyje nurodytų asmenų, subjektų ir įstaigų sąrašas“. J antraštinėje dalyje išvardyti „asmenys, gaunantys naudos iš vyriausybės ekonominės politikos“¹⁵. Įrašė J1a nurodyta apelianto tėvo pavardė. Pats apeliantas įrašytas įrašų J1c; kaip asmeninė informacija nurodyta, kad jis yra Tay Za (J1a) sūnus; taip pat paminėta jo gimimo data ir lytis. Ginčijamo reglamento VI priedo J antraštinėje dalyje taip pat nurodytos apelianto tėvo, tėvo sutuoktinės ir senelės iš tėvo pusės pavardės¹⁶.

14. 2008 m. kovo 11 d. Taryba paskelbė pranešimą asmenims ir subjektams, išvardytiems sąrašuose, nurodytuose ginčijamo reglamento 7, 11 ir 15 straipsniuose¹⁷.

15. 2009 m. balandžio 28 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 353/2009¹⁸ buvo pakeistas ginčijamo reglamento VI priedas, tačiau šis pakeitimas nesusijęs su informacija apie apeliantą, nes ji nebuvo pakeista.

16. 2008 m. gegužės 16 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu P. P. Tay Za pareiškė ieškinį dėl ginčijamo reglamento panaikinimo ir pritaikytais bei pakeistais reikalavimais¹⁹ prašė, kad Bendrasis Teismas panaikintų ginčijamą reglamentą, kiek jis susijęs su apeliantu²⁰, ir priteistų iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

17. Pirma, apeliantas nurodė, kad ginčijamas reglamentas neturi teisinio pagrindo; antrasis pagrindas susijęs su Tarybos pareigos motyvuoti pažeidimu; trečiasis pagrindas susijęs su apelianto pagrindinių teisių, tai yra šiuo atveju teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, teisės į veiksmingą teisminę apsaugą ir nuosavybės teisės pažeidimu, taip pat proporcingumo principo pažeidimu; ketvirtuoju ir paskutiniu pagrindu apeliantas nurodė teisės principų, kylančių iš turto išaldymo baudžiamosios teisės prigimties, pažeidimą bei teisinio saugumo principo pažeidimą.

15 — Įsigaliojus 2008 m. balandžio 29 d. Komisijos reglamentui (EB) Nr. 385/2008 (OL L 116, p. 5), iš dalies keičiančiam ginčijamą reglamentą, VI priedo J antraštė taikoma „asmenims, gaunantiems naudos iš vyriausybės ekonominės politikos, ir kitiems su režimu susijusiems asmenims“.

16 — Atitinkamai įrašais J1b, J1d ir J1e.

17 — OL C 65, p. 12.

18 — OL L 108, p. 20.

19 — Žr. skundžiamo sprendimo 33 punktą.

20 — Kadangi Reglamento Nr. 353/2009, kuris yra tik Reglamentą Nr. 194/2008 įgyvendinantis reglamentas (žr. skundžiamo sprendimo 38 punktą) ir kuriuo nėra keičiamas pagrindinis reglamentas, priede tik pakartojami ginčijamame reglamente jau pateikti duomenys apie apeliantą, tolesniuose argumentuose nagrinėsiu tik ginčijamą reglamentą.

18. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas atmetė visus nurodytus pagrindus ir nurodė apeliantui atlyginti Tarybos patirtas bylinėjimosi išlaidas.

II – Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

19. 2010 m. liepos 27 d. P. P. Tay Za pateikė apeliacinį skundą dėl skundžiamo sprendimo. Apeliantas Teisingumo Teismo prašo panaikinti visą skundžiamą sprendimą; paskelbti, kad ginčijamas reglamentas yra niekinis ir negaliojantis tiek, kiek susijęs su apeliantu, ir priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas abiejose instancijose.

20. Savo atsiliepimu Taryba Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas.

21. Savo atsiliepimu Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinė Karalystė, šalis, kuri palaikydama Tarybą įstojo į bylą pirmojoje instancijoje, Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą.

22. Savo atsiliepimu Europos Komisija, šalis, kuri palaikydama Tarybą įstojo į bylą pirmojoje instancijoje, Teisingumo Teismo prašo nuspręsti, kad skundžiamas sprendimas negali būti panaikintas nė vienu iš apelianto nurodytų teisės pagrindų; todėl ji prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas.

23. Šalys buvo išklausytos per 2011 m. rugsėjo 6 d. įvykusį Teisingumo Teismo posėdį.

III – Teisinis pagrindas

24. Grįsdamas savo apeliacinį skundą apeliantas nurodė keturis pagrindus. Pirmuoju pagrindu siekiama ginčyti Bendrojo Teismo pateiktą EB 60 ir EB 301 straipsnių aiškinimą bei vadovaujantis šiuo aiškinimu Bendrojo Teismo padarytą išvadą, kad egzistavo tinkamas teisinis pagrindas ginčijamam reglamentui priimti. Antrasis pagrindas susijęs su pareigos motyvuoti pažeidimu. Trečiuoju pagrindu siekiama ginčyti Bendrojo Teismo pateiktą teisės į gynybą aiškinimą. Galiausiai ketvirtuoju pagrindu ginčijamas Bendrojo Teismo vertinimas, pagal kurį apeliantui taikoma priemonė yra proporcingas jo nuosavybės teisės apribojimas.

25. Kadangi ketinu Teisingumo Teismui siūlyti priimti pirmąjį pagrindą, kiti trys pagrindai bus nagrinėjami tik papildomai. Dėl logikos aiškumo papildomą vertinimą pradėsiu nagrinėdamas trečiąjį pagrindą.

A – Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su teisės klaida aiškinant ginčijamo reglamento teisinius pagrindus

1. Šalių argumentai

26. Apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą, kad jis neteisingai apeliantui perkėlė naštą paneigti prezumpciją, pagal kurią asmenų, gaunančių naudos iš Birmos vyriausybės ekonominės politikos, šeimos nariai taip pat gauna naudos iš minėtos politikos, ir taip apeliantui perkėlė įrodinėjimo naštą. Jis nurodo, kad Bendrojo Teismo pateiktas EB 60 ir EB 301 straipsnių aiškinimas prieštarauja kriterijams, kuriuos Teisingumo Teismas nustatė Sprendime *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją*²¹ (toliau – Sprendimas *Kadi*), ir ryšys tarp apelianto ir Birmos režimo nėra pakankamas, kad galėtų teisėtai pagrįsti jo turto iššaldymą. Apeliantas papildo, kad nors Taryba išvardijo

21 — 2008 m. rugsėjo 3 d. sprendimas (C-402/05 P ir C-415/05 P, Rink. p. I-6351).

asmenų ar subjektų kategorijas, ji turėtų atskirai nagrinėti kiekvieną situaciją, pateikti įrodymus ir nurodyti motyvus, dėl kurių atitinkamas asmuo ar subjektas yra įrašytas. 2005 m. Gairėse dėl ribojančių priemonių įgyvendinimo ir vertinimo²² nurodyta, kad Taryba vyresnį nei 18 metų suaugusį asmenį turėtų įrašyti tik įvertinusi jo paties atsakomybę politikoje, su kuria kovoti siekia Sąjunga. Bet kuriuo atveju apeliantas nurodo, kad Taryba nenurodė tokių motyvų ir nepagrindė apelianto įrašymo prezumpcija, kurią apeliantas galėtų paneigti. Toliau apeliantas nurodo faktines aplinkybes, kurios jau aprašytos skundžiamame sprendime, o būtent tai, kad jis neturėjo dviejų tėvo bendrovių akcijų nei 2003 m., kai jam pirmą kartą buvo pritaikytos ribojančios priemonės, nei 2008 m., kai buvo priimtas ginčijamas reglamentas. Galiausiai, nors EB 60 ir EB 301 straipsniais Bendrijai buvo suteikta teisė nustatyti embargą, kuris darytų įtaką visiems Birmos gyventojams, apeliantas nurodo, jog Bendrijai nusprendus taikyti atrankines sankcijas, Taryba turi užtikrinti, kad jos nebūtų susijusios su asmenimis, neturinčiais ryšio su atitinkamu režimu.

27. Taryba mano priešingai, kad skundžiamame sprendime nebuvo padaryta jokia teisės klaida. EB 60 ir EB 301 straipsniai yra pakankamas pagrindas ginčijamam reglamentui, nes šis reglamentas iš tiesų skirtas trečiajai šaliai. Bendrasis Teismas teisingai pritaikė Sprendimą *Kadi* nuspręsdamas, kad egzistuoja prezumpcija, pagal kurią asmenų, gaunančių naudos iš Birmos režimo ekonominės politikos, šeimos nariai taip pat gauna naudos iš minėtos politikos ir kelia grėsmę, kad bus apeitos ribojančios priemonės, o tai pateisina jų įrašymą. Apeliantas buvo įtrauktas į asmenų, kurių turtas turi būti išaldytas, sąrašą dėl to, kad jis priklausė Tarybos apibrėžtai kategorijai, o ne dėl asmeninių priežasčių. Be to, Taryba nurodo, kad apeliantas rėmėsi senąja Gairių dėl ribojančių priemonių įgyvendinimo Bendrosios užsienio ir saugumo politikos (BUSP) srityje versija. Apeliantas yra susijęs su Birmos režimu ir ribojančių priemonių taikymas šeimos nariams buvo pakankamai paaiškintas bendrojoje pozicijoje ir ginčijamame reglamente. Todėl apeliantas negali nežinoti aplinkybių, kurioms esant buvo priimtas ginčijamas reglamentas, ir jo įrašymo motyvų. Be to, Taryba paaiškina, kad šio taikymo tikslas yra padidinti spaudimą valdančiam režimui, ir nurodo, kad būtent kaip savo tėvo sūnus apeliantas buvo laikomas gaunančiu naudos iš vyriausybės neteisėtų veiksmų. Tačiau siekdamas, kad jo pavardė būtų išbraukta iš sąrašo, jis visada turi galimybę įrodyti Tarybai, kad jis yra atsiskyręs nuo savo tėvo. Iki šiol apeliantas nepateikė jokio susijusio įrodymo. Galiausiai Taryba nurodo, kad iš esmės artimiausi į sąrašą įrašyti asmenų šeimos nariai kelia didžiausią grėsmę, kad bus apeitos šių asmenų atžvilgiu priimtos ribojančios priemonės.

28. Komisijos manymu, apelianto nurodytame pagrinde netinkamai sujungiamos faktinės ir teisinės aplinkybės. Klausimas, ar su trečiųjų šalių vadovais susijusiems asmenims gali būti taikomos ribojančios priemonės, yra teisės klausimas, kurį Teisingumo Teismas išsprendė Sprendime *Kadi*. Priešingai, klausimas, ar pats apeliantas yra susijęs su Birmos režimu ir ar jo ryšiai su tuo režimu yra pakankami, yra faktinis vertinimas, kurio Teisingumo Teismas negali ginčyti, nebent apeliantas sugeba įrodyti, kad ši išvada yra faktiškai neteisinga ar buvo iškraipyti įrodymai. Papildomai Komisija nurodo, kad Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos vadovaudamasis prezumpcija, pagal kurią šeimos nariai gauna naudos iš Birmos vadovų užimamų pareigų ir taip pat turi būti įrašyti į sąrašą siekiant užtikrinti ribojančių priemonių veiksmingumą. Be to, apelianto nesugebėjimas paneigti prezumpcijos taip pat grindžiamas faktiniu vertinimu, kurio Teisingumo Teismas netikrina, ir, nors tai netinkama apeliaciniame procese, apeliantas bando pateikti naują faktinę aplinkybę, grindžiamą tuo, kad jo tėvo bendrovės, kurių akcininku jis buvo nuo 2005 m. iki 2007 m., nevykdė veiklos Birmoje.

29. Jungtinė Karalystė, kuri byloje dalyvauja tik dėl šio pagrindo, nurodo, kad apelianto tėvo įrašymas į sąrašą nebuvo ginčytas. Vadovaudamasi panašiais argumentais kaip Taryba ir Komisija, ji mano, kad ginčijamo reglamento teisinis pagrindas yra tinkamas ir kad Bendrasis Teismas teisingai taikė Sprendimą *Kadi*. Be to, ypač siekiant užtikrinti ribojančių priemonių veiksmingumą, visiškai teisinga manyti, kad šeimos nariai gauna naudos iš Birmos režimo ekonominės politikos. Tai, kad ribojančios priemonės susijusios tik su artimais šeimos nariais, parodo, jog Taryba veikė proporcingai.

22 — Ribojančių priemonių (sankcijų) pagal ES bendrąją užsienio ir saugumo politiką įgyvendinimo ir įvertinimo gairės (2005 m. gruodžio 2 d. dokumentas 15114/05). Apeliantas daro nuorodą būtent į minėtų gairių 19 punktą.

30. Todėl Taryba, Jungtinė Karalystė ir Komisija prašo atmesti pirmąjį pagrindą.

2. Vertinimas

31. Pirmiausia reikia konstatuoti, kad kai kurie su šiuo pirmuoju pagrindu susiję nagrinėjami klausimai, kaip antai įrodinėjimo naštos perkėlimas ar pakankamos informacijos apie apelianto įrašymo į asmenų, kurių turtas turi būti išaldytas, sąrašus motyvų nepateikimas, nėra tiesiogiai susiję su teisinio pagrindo klausimu. Todėl toliau pateikiamame vertinime nagrinėsiu tik tuos argumentus, kurie susiję su tuo, ar EB 60 ir EB 301 straipsniai yra pakankami siekiant pagrįsti ginčijamo reglamento teisinį pagrindą, nes šie argumentai labiau atitinka ir paties apelianto pirmajam pagrindui suteiktą pavadinimą.

32. Turi būti atmestas Komisijos argumentas, pagal kurį šiuo pagrindu keliamas fakto, o ne teisės klausimas. Priešingai, pateiktas klausimas, ar Bendrasis Teismas teisingai taikė Teisingumo Teismo pateiktą EB 60 ir EB 301 straipsnių aiškinimą. Kitaip tariant, reikia nustatyti, ar asmenų, gaunančių naudos iš Birmos režimo ekonominės politikos, šeimos nariams gali būti taikomos EB 60 ir EB 301 straipsnių pagrindu priimtame reglamente skelbiamos ribojančios priemonės. Todėl tai – visiškai teisinis klausimas, kurį, nagrinėdamas šį apeliacinį skundą, turi vertinti Teisingumo Teismas.

33. Kaip šalys minėjo, Sprendime *Kadi* Teisingumo Teismas yra nurodęs, kad „atsižvelgiant į EB 60 ir 301 straipsnių tekstą, būtent juose esančias sąvokas „atitinkamų trečiųjų šalių atžvilgiu“ ir „su viena ar keliomis trečiosiomis šalimis“, šios nuostatos numato priemonių prieš trečiąsias šalis priėmimą, o pastaroji sąvoka gali apimti tokios šalies vadovus ir su šiais vadovais susijusius arba tiesiogiai ar netiesiogiai jų kontroliuojamus privačius asmenis ir organizacijas. <...> Toks EB 60 ir 301 straipsnių aiškinimas, <...> pagal kurį pakanka, jog susijusios ribojančios priemonės būtų taikomos trečiojoje šalyse esantiems arba su ja kitokiu pagrindu susijusiems asmenims arba organizacijoms, yra per platus ir juo tinkamai neatsižvelgiama į iš paties teksto kylantį reikalavimą, kad remiantis šiomis nuostatomis priimanamos priemonės būtų nukreiptos prieš trečiąsias šalis“²³.

34. Taryba ir ją palaikyti į bylą įstojusios šalys gindamosi siekė patvirtinti, kad kadangi ginčijamas reglamentas yra tiesiogiai nukreiptas prieš Birmos režimą, EB 60 ir 301 straipsniai yra pakankamas šio reglamento teisinis pagrindas. Toks argumentas atitinka tik kai kuriuos Sprendime *Kadi* nurodytus kriterijus, nes nors, žinoma, reikalaujama, kad šiuo pagrindu priimtose ribojančios priemonės būtų nukreiptos prieš trečiąją šalį, tuo atveju, kai Bendrija prieš trečiąją šalį imasi veiksmų priimdama ribojančias priemones fiziniams asmenims, tai neturėtų atleisti Tarybos nuo pareigos šias priemones taikyti tik asmenims, kurie gali patekti į Teisingumo Teismo pateiktą „vadovų“ ar su jais „susijusių asmenų“ sąvokų apibrėžimą.

35. Ar būtų tinkamiau teigti, kad kadangi vien pagal EB 60 ir 301 straipsnius Bendrija turi teisę paskelbti visišką prekybos embargą, kuris būtų taikomas visiems trečiosios šalies, dėl kurios Bendrija imasi veiksmų, gyventojams, todėl *a fortiori* ginčijamos ribojančios priemonės gali būti grindžiamos minėtais straipsniais? Aš taip nemanau. Minėtos priemonės bendrąja prasme yra laikomos „protingomis sankcijomis“, nes yra atrankinės ir jomis siekiama būtent apriboti nepageidaujamą tarptautinių sankcijų įtaką asmenims, kurie jau yra nukentėję ar kurie nėra atsakingi už situaciją atitinkamoje trečiojoje šalyje. Todėl Bendrijai nusprendus veikti konkreitiems asmenims taikomų ribojančių priemonių pagrindu institucijos su teismo priežiūra turi užtikrinti, kad asmenys, dėl kurių priimtose minėtos priemonės, turi pakankamą ryšį su atitinkamu režimu, kad galėtų būti laikomi „vadovais“ ar su vadovais „susijusiais asmenimis“. Jei būtų nuspręsta kitaip, minėtoms institucijoms būtų leista nustatyti ribojančias priemones bet kuriam asmeniui ar asmenų kategorijai, vadovaujantis tuo, kad bet kuriuo atveju jos taip pat gali paskelbti visišką prekybos embargą. Todėl skundžiamo sprendimo 70 punkte pateiktus Bendrojo Teismo argumentus palaikyčiau tik su sąlyga, kad kalbama vien tik apie Birmos vadovus ir su jais susijusius asmenis. Labiau abejoju dėl minėtame punkte pateiktos išvados, pagal kurią Birmos įmonių vadovų šeimos nariai patenka į su Birmos režimu „susijusių asmenų“ kategoriją.

23 — Minėto sprendimo 166 ir 168 punktai.

36. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas nusprendė, kad tarp apelianto ir Birmos vadovų egzistuoja nors ir netiesioginis, bet pakankamas ryšys, nes jis yra Birmos verslininko sūnus, kurio komercinė veikla šioje šalyje klesti tik dėl to, kad jis naudojasi valdančio režimo suteikiamomis lengvatomis²⁴. Bendrasis Teismas pažymėjo, kad šis netiesioginis ryšys su valdančiu režimu pagrindė apelianto įrašymą į asmenų, kurių turtas turi būti išaldytas, sąrašą. Bendrasis Teismas nusprendė, jog „preziumuojama, kad (Mianmaro karinio režimo svarbių įmonių vadovų šeimos nariai) gauna naudos iš šių vadovų užimamų pareigų, ir todėl nėra kliūčių manyti, jog jie taip pat gauna naudos iš vyriausybės ekonominės politikos“²⁵. Vis dėlto, Bendrojo Teismo nuomone, ši prezumpcija gali būti paneigta, jei ieškovui pavyksta įrodyti, jog jis nėra glaudžiai susijęs su vadovu, kuris yra jo šeimos narys²⁶.

37. Dėl Bendrojo Teismo vertinimo reikalinga pateikti tris grupes pastebėjimų.

38. Pirma, atrodo, kad Bendrasis Teismas *ex nihilo* sukūrė skundžiamo sprendimo 67 punkte nurodytą prezumpciją, nes tokia prezumpcija nenumatyta nei Bendrojoje pozicijoje 2007/750, nei ginčijamame reglamente. Šiuo klausimu pažymėtina, kad teismo posėdyje Tarybos ir Komisijos nurodyta paralelė su situacija byloje *Melli Bank prieš Tarybą*²⁷ yra neabejotinai ribota. Toje nagrinėjamoje byloje situacija susijusi su sprendimo, pagal kurį išaldytos dukterinės bendrovės, kurios 100 procentų dalyvavimo teisių priklauso įmonei, taip pat įrašyti į sąrašą dėl jos išreikšto atviro palaikymo Irano branduolinių ginklų platinimo politikai, nors nebuvo įrodyta, kad dukterinė bendrovė išreiškia tokį palaikymą, lėšos, teisėtumo peržiūra. Kitaip tariant, dukterinė bendrovė buvo įrašyta į sąrašą tik todėl, kad 100 procentų jos dalyvavimo teisių priklausė jos patronuojančiai bendrovei ir egzistavo nemaža ir visais atvejais preziumuojama grėsmė, kad patronuojanti bendrovė per dukterinę bendrovę siekia apeiti jai taikomas ribojančias priemones. Tačiau šiuo atveju prezumpcija buvo patvirtinta Bendrajam Teismui nustačius, kad patronuojanti bendrovė turėjo teisę paskirti dukterinės bendrovės vadovus, o ši teisė reiškė akivaizdų pavaldumo ryšį su dukterine bendrove, dėl kurios galima teisėtai abejoti dukterinės bendrovės galimybėmis visiškai nepriklausomai vykdyti ekonominę ir komercinę veiklą ar pasipriešinti spaudimui, kurį, siekdama apeiti jai pritaikytas ribojančias priemones, jai gali daryti patronuojanti bendrovė. Tačiau, pirma, tame sprendime Bendrasis Teismas ne tik vadovavosi prezumpcija, bet ir patikrino grėsmės realumą. Antra, man atrodo, kad šioje byloje nagrinėjamas ryšys, kuris sieja apeliantą su jo tėvu, yra kitokio pobūdžio nei tik teisinis-ekonominis ryšys, siejantis patronuojančią bendrovę su jos dukterine bendrove. Be to, fizinių asmenų atveju prezumpcijomis turi būti vadovaujama ypač ribotai.

39. Antra, dėl EB 60 ir 301 straipsnių taikymo fiziniams asmenims jau esu nurodęs, kad sąvoka „trečioji šalis“ turi būti suprantama ne vien tik formalia prasme, bet labiau atsižvelgiant į esmę dėl to, kad valstybės politika akivaizdžiai ir vis labiau siejasi su asmenų ar subjektų, kurie yra nuo pačios trečiosios valstybės besiskiriantys juridiniai asmenys, veikla, palaikymu ar pritarimu, bet kurių sąsaja su valstybe ir jos politika yra pakankama, kad jiems būtų galima taikyti ribojančias priemones, faktiškai susijusias su pačia trečiąja valstybe²⁸. Vadovaujantis Tarybos vertinimu, kurio nėra pagrindo ginčyti, šioje byloje nurodyta, kad apelianto tėvas yra susijęs su Birmos režimu, bet nepriklauso vyriausybei. Tai, kad jis yra su Birmos režimu „susijęs asmuo“, matyti iš Birmos ekonomine politika suteiktų faktinių lengvatų jo valdomoms dviem įmonėms ir dėl to laikoma, kad ryšys, kuris jį sieja su minėtu režimu, yra pakankamas. Toliau kalbant apie apelianto tėvą pažymėtina, kad šis ryšys, nors ir pakankamas, pirmiausia yra netiesioginis, nes apelianto tėvas laikomas pasyviu ekonominės politikos, kurios jis nesprenžia, naudos gavėju. Priešingai, vadovaujantis Bendrojo Teismo atliktu vertinimu, apelianto įrašymas į sąrašą grindžiamas tik prezumpcija, kad asmens, gaunančio naudos iš Birmos režimo ekonominės politikos, sūnus taip pat gauna naudos iš minėtos politikos.

24 — Žr. skundžiamo sprendimo 61–65 punktus.

25 — Skundžiamo sprendimo 67 punktą.

26 — Skundžiamo sprendimo 68 punktą.

27 — Ypač žr. šioje byloje mano pateiktos išvados 24 ir paskesnius punktus (C-380/09 P, nagrinėjama Teisingumo Teisme).

28 — Žr. byloje, kurioje buvo priimtas Sprendimas *Bank Mellī Iran prieš Tarybą* (C-548/09 P, 2011 m. lapkričio 16 d.), mano pateiktos išvados 67 punktą.

40. Kitaip tariant, šiame apeliaciniame skunde nagrinėjamos trys kategorijos fizinių asmenų, kurioms skirtos ribojančios priemonės ir kurios, kad būtų galima geriau suprasti, gali būti apibūdinamos trimis koncentriniais apskritimais. Pirmąjį apskritimą sudaro patys vadovai, tai yra vyriausybės nariai ir kiti asmenys, kurie turi realią teisę priimti sprendimus ir kurių politinė atsakomybė situacijoje, su kuria Sąjunga siekia kovoti, yra aukščiausio lygio. Vadovaujantis ginčijamo reglamento VI priedu, tai – Valstybės taikos ir plėtros tarybos nariai, regioniniai vadai, regioninių vadų pavaduotojai, ministrai, ministrų pavaduotojai, kiti su turizmu susiję atsakingi asmenys, vyresnieji kariuomenės pareigūnai, kalėjimams ir policijai vadovaujantys kariuomenės pareigūnai bei *Union Solidarity and Development Association* vyresnieji pareigūnai²⁹. Antrąjį apskritimą sudaro tiesiogiai ar netiesiogiai su pirmajame apskritime esančiais vadovais susiję asmenys – tai gali būti minėtų vadovų šeimos nariai³⁰, taip pat asmenys, gaunantys naudos iš ekonominės politikos³¹. Trečiasis apskritimas apima asmenų, gaunančių naudos iš ekonominės politikos, šeimos narius, kurių tiesioginės ar netiesioginės atsakomybės sprendimų priėmimo procese ar antrojo apskritimo narių naudos gavimo Taryba nevertina. Papildant šią metaforą man atrodo, kad šis trečiasis ratas yra labai nutolęs nuo sprendimų priėmimo centro, kad jam galėtų būti taikomos ribojančios priemonės, priimtose vadovaujantis tik EB 60 ir 301 straipsniais.

41. Būtent dėl to, kad ši byla susijusi su fiziniais asmenimis ir, mano nuomone, neteisinga, jog asmeniui kyla sunkios pasekmės dėl jo priklausymo savo šeimai, o šiai aplinkybei jis iš tikrųjų negali turėti įtakos, Teisingumo Teismas, atsižvelgdamas į tai, kas tam tikru metu buvo rekomenduota Gairėse dėl ribojančių priemonių įgyvendinimo ir vertinimo³², turėtų nuspręsti, kad asmenų, gaunančių naudos iš trečiosios šalies režimo, su kuriuo siekia kovoti Sąjunga, ekonominės politikos, suaugusiems vaikams ribojančios priemonės turėtų būti taikomos ne vien dėl jų motinos ar tėvo linijos, bet atsižvelgiant į jų pačių atsakomybę nagrinėjamoje politikoje ar veiksmuose. Tačiau priešastinis ryšys tarp apelianto ir situacijos trečiojoje šalyje, dėl kurios pateisinamas ribojančių priemonių šiai šaliai priėmimas, yra per daug tolimas, kad jo turto iššaldymas galėtų būti grindžiamas EB 60 ir 310 straipsniais.

42. Siekiant pagrįsti šią išvadą pakanka atsižvelgti į priežastis, dėl kurių buvo priimta Bendroji pozicija 2007/750, o vėliau ir ginčijamas reglamentas. Bendrojoje pozicijoje 2007/750 buvo patvirtintos „Birmos valdžios institucijų brutalių represijų taikių protesto akcijų dalyvių atžvilgiu ir tebesitęsiantys rimti žmogaus teisių pažeidimai Birmoje“³³ bei būtinybė „daryti didesnę spaudimą režimui, priimant įvairias priemones, skirtas tiems, kurie yra *atsakingi* už žiaurias represijas ir už tai, kad šalis pateko į politinę aklavietę“³⁴. Ginčijamame reglamente numatyta, kad dėl pažangos demokratizacijos procese trūkumo ir nuolatinio žmogaus teisių pažeidinėjimo Birmoje Sąjunga pradėjo imtis veiksmų nuo 1996 m.³⁵, ir nurodytos tam tikros aplinkybės, pagrindžiančios Birmai nustatytų ribojančių priemonių pratęsimą ir sustiprinimą, kaip antai vadovybės nesugebėjimas pradėti konstruktyvias diskusijas su demokratiniu judėjimu, kliudymas surengti tikrą ir atvirą Nacionalinį konventą, tebesitęsiantis Daw Aung San Suu Kyi sulaikymas ir nesugebėjimas imtis veiksmų, kad būtų atsisakyta priverstinio darbo naudojimo³⁶. Ryšys tarp šių aplinkybių ir apelianto situacijos yra per daug tolimas, kad galėtų būti taikomas be jokių įrodymų.

29 — Žr. ginčijamo reglamento VI priedo A-I punktus.

30 — Ginčijamo reglamento VI priedo A-I punktuose išvardyti patys vadovai (Valstybės taikos tarybos nariai ir kt.) bei jų šeimos nariai.

31 — Ginčijamo reglamento VI priedo J punktas.

32 — Gaila, bet 2005 m. gairių 19 punkto neliko naujoje minėtų gairių redakcijoje (2009 m. gruodžio 15 d. dokumentas 17464/09). Bet kuriuo atveju akivaizdu, kad šios gairės neturi privalomosios galios.

33 — Žr. Bendrosios pozicijos 2007/750 2 konstatuojamąją dalį.

34 — Žr. Bendrosios pozicijos 2007/750 3 konstatuojamąją dalį; pažymėta mano.

35 — Žr. ginčijamo reglamento 1 konstatuojamąją dalį.

36 — Ten pat.

43. Trečias ir paskutinis pastebėjimas yra toks, kad Bendrojo Teismo argumentai yra semantiškai nevienareikšmiai. Skundžiamo sprendimo 67 punkte Bendrajam Teismui patvirtinus, kad „dėl šių vadovų šeimų narių pažymėtina, jog preziumuojama, kad jie gauna naudos iš šių vadovų užimamų pareigų“³⁷, iš tiesų reikia suprasti, kad Bendrasis Teismas daro nuorodą į įmonių vadovus³⁸. Tačiau įmonių vadovai nėra „vadovai“ pagal Sprendimą *Kadi*, tačiau, kaip jau nurodžiau anksčiau, su atitinkamos trečiosios šalies vadovais „susiję asmenys“, o apelianto tėvo atveju – netiesiogiai susiję asmenys. Būtų neteisinga įmonių, nesvarbu, kokią reikšmę turi šios įmonės, vadovus prilyginti šalies vadovams, išskyrus tuos atvejus, kai šie įmonių vadovai užima oficialias pareigas valstybės aparate.

44. Šias tris grupes pastebėjimų, susijusių su pirmuoju pagrindu, papildau pastaba dėl ribojančių priemonių veiksmingumo. Taryba ir ją palaikyti į bylą įstojusios šalys nurodo, kad prezumpcija, kuria vadovaujamosi skundžiamame sprendime ir pagal kurią asmenų, gaunančių naudos iš Birmos režimo ekonominės politikos, šeimos nariai taip pat gauna naudos iš minėtos politikos, yra pateisinama atsižvelgiant į būtinybę užtikrinti ribojančių priemonių ir Sąjungos vykdomos sankcijų Birmai politikos veiksmingumą bei išvengti bet kokios grėsmės, kad šios priemonės bus apeitos. Be to, kad toks argumentas kelia abejonių dėl tikro prezumpcijos pagrindo, manau, jog negalima visų veiksmų pagrįsti ribojančių priemonių veiksmingumu. Tuo norėčiau pasakyti, kad Europos Sąjungos pridėtinė vertė ir tai, kas ją skiria nuo autoritarinių režimų, su kuriais ji kovoja, yra būtent teise pagrįstos sąjungos įgyvendinimas ir gynimas. Būtų daug lengviau ir tikrai veiksmingiau nustatyti visai Birmos Sąjungai taikomą sankcijų sistemą. Bet priimdama atrankines sankcijas Sąjunga pasirinko galbūt mažiau veiksmingą, bet neabejotinai teisingesnę sankcijų sistemą. Žinoma, tam, kad darytų siekiamą poveikį, sankcijų politika turi būti kaip galima veiksmingesnė. Tačiau turi būti atsisakoma visiško veiksmingumo, nes klaidingos ribojančios priemonės būtent parodo, kad Europos Sąjungos teisinėje sistemoje pirmenybė teikiama asmeninėms teisėms.

45. Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, Bendrasis Teismas, patvirtinęs, kad galima prezumpcija, jog asmens, gaunančio naudos iš Birmos režimo ekonominės politikos, šeimos nariai taip pat gauna naudos iš minėtos politikos ir todėl EB 60 bei 310 straipsniai yra pakankamas teisinis pagrindas apeliantui priimtoms ribojančioms priemonėms, pateikė pernelyg platų minėtų straipsnių aiškinimą ir padarė teisės klaidą.

46. Todėl pirmasis pagrindas turi būti priimtas.

B – Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su teisių į gynybą pažeidimu

1. Šalių argumentai

47. Reikia atskirti šiuo pagrindu keliamą preliminarų klausimą ir tris apelianto suformuluotus aspektus.

48. Dėl preliminaraus klausimo, susijusio su teisės į gynybą taikymu, apeliantas primena, kad teisės į gynybą užtikrinimas yra pagrindinis Bendrijos teisės aspektas ir SESV 205 straipsnyje numatyta, kad Sąjunga savo veiksmuose tarptautinėje arenoje vadovaujasi teise ir laikosi pagrindinių teisių. Vadovaujantis Teisingumo Teismo praktika, teisė į gynybą taikoma kiekvieną kartą, kai institucija priima tiesiogines neigiamas pasekmes sukeliančią priemonę. Taigi tuo atveju, kai sprendimu akivaizdžiai sukeliama neigiamas pasekmės, šie adresatai turi turėti galimybę veiksmingai išreikšti savo nuomonę³⁹. Sąjungos teismai yra pripažinę, kad teisė į teisingą bylos nagrinėjimą, kuri apima teisę gauti informaciją apie turimus kaltinimus suinteresuotajam asmeniui bei teisę veiksmingai pateikti savo nuomonę, turi būti užtikrinama neigiamas pasekmes sukeliančių ekonominių sankcijų atveju. Taip tuo

37 — Pažymėta kursyvu mano.

38 — Šios įmonės nurodytos ankstesniame punkte, t. y. 66 punkte.

39 — Pagrįsdamas savo argumentus apeliantas nurodo 1996 m. spalio 24 d. Sprendimą *Komisija prieš Lisrestal ir kt.* (C-32/95 P, Rink. p. I-5373) bei 2001 m. liepos 10 d. Sprendimą *Ismeri Europa prieš Audito Rūmus* (C-315/99 P, Rink. p. I-5281).

labiau yra tuo atveju, kai priemone atnaujinamas atitinkamo asmens turto įšaldymas, nes turi būti pranešta apie naujus kaltinimus bei suteikta galimybė būti išklaustyti. Kiek tai susiję su apeliantu, jam nebuvo iš anksto pranešta apie jokią įrodymą ir jokia galimybė būti išklaustyti jam nebuvo suteikta iki ginčijamo reglamento priėmimo. Šios procesinės garantijos turi būti taip pat taikomos trečiajai šaliai skirtos sankcijų sistemos atveju. Apelianto teigimu, ginčijamas reglamentas nėra vien įstatyminio pobūdžio, nes jis tiesiogiai ir asmeniškai susijęs su apeliantu, kuris būtent yra nurodytas asmenų, kurių turtas turi būti įšaldytas, sąraše. Bylose *Melli Bank prieš Tarybą*⁴⁰ ir *Bank Melli Iran prieš Tarybą*⁴¹, kuriose nagrinėtos juridiniams asmenims pagal prieš trečiąją šalį priimtų sankcijų sistemą taikomos ribojančios priemonės, Bendrasis Teismas iš tiesų pripažino, kad apeliants gali naudotis teisėmis į gynybą. Be to, apeliantas mano, kad jis į sąrašą buvo įrašytas ne kaip tam tikros kategorijos narys. Bendrasis Teismas pripažino, kad gali būti įrodyta, jog asmuo atsiskyres nuo į sąrašą įrašyto savo šeimos nario, bet šis įrodinėjimas gali būti atliktas tik įgyvendinant teisę į gynybą. Šiuo klausimu apeliantas pažymi Bendrojo Teismo išvados nenuoseklumą, ypač atsižvelgiant į tai, kad pati Taryba Bendrajame Teisme ir Gairėse dėl ribojančių priemonių įgyvendinimo ir vertinimo⁴² pripažino, jog asmuo, esantis tokioje situacijoje kaip apeliantas, naudojasi teise į gynybą. Todėl apeliantas mano, kad Bendrasis Teismas negalėjo padaryti išvados, kad teisė į gynybą netaikoma.

49. Dėl pirmojo aspekto, susijusio su teise į teisingą bylos nagrinėjimą, apeliantas ginčija Bendrojo Teismo išvadą, pagal kurią išankstinis jo nuomonės išklauskymas nebūtų turėjęs jokio poveikio ginčijamo reglamento teisėtumui, nes tik po minėto reglamento priėmimo ir kai jam nebuvo pranešta apie jo įrašymą į sąrašą motyvus, apeliantas galėjo pateikti įrodymus, patvirtinančius, kad jis neturėjo jokio ryšio nei su tėvu, nei su jo komerciniais interesais ir todėl iš Birmos vyriausybės ekonominės politikos gavo naudos ne daugiau nei bet kuris kitas asmuo.

50. Dėl antrojo aspekto, susijusio su teise į veiksmingą teisminę apsaugą, apeliantas ginčija Bendrojo Teismo išvadą, pagal kurią ši apsauga buvo užtikrinta, nes Bendrasis Teismas tik įvertino, ar buvo laikomasi motyvavimo ir procedūrinių taisyklių, patikrino nurodytų faktinių aplinkybių tikslumą ir ar nėra akivaizdžios faktinių aplinkybių vertinimo klaidos bei piktnaudžiavimo įgaliojimais. Priešingai, vadovaujantis Teisingumo Teismo praktika, ribojančių priemonių teisėtumo kontrolė turi būti išsami⁴³ ir būtent tokią išsamią kontrolę Bendrasis Teismas pritaikė Sprendime *People's Mojahedin Organization of Iran prieš Tarybą*⁴⁴. Savo dublike apeliantas papildė, kad būtent tokią kontrolę Bendrasis Teismas taip pat įgyvendino Sprendime *Kadi*, kuris buvo priimtas po to, kai Teisingumo Teismas grąžino bylą nagrinėti iš naujo⁴⁵. Atsižvelgiant į didelį ribojančių priemonių poveikį neišsami kontrolė neturi būti priimtina.

51. Galiausiai atsakydamas į Komisijos atsiliepime išdėstytus argumentus apeliantas teigia, kad Taryba turėjo jį asmeniškai informuoti apie specifinius ir konkrečius motyvus, pateisinančius jo lėšų įšaldymo priemonę.

52. Komisija nurodo, kad apeliantas nesugebėjo įrodyti, jog Bendrasis Teismas savo argumentavime padarė teisės klaidą, dėl kurios skundžiamas sprendimas galėtų būti panaikintas ar netektų galios. Kiek tai susiję su teisės į gynybą taikymu, Taryba ir Komisija palaiko Bendrojo Teismo vertinimą, kuriame atskiriamos trečiosioms šalims ir asmenims dėl jų sąsajų su teroristine veikla taikomos sankcijų sistemos, ir Bendrasis Teismas taip pat įrodė, kad apeliantas naudojosi pakankamomis procedūrinėmis garantijomis ir galėjo išsakyti savo nuomonę Tarybai prieš priimančią ginčijamą reglamentą. Šios dvi

40 — 2009 m. liepos 9 d. sprendimas (T-246/08 ir T-332/08, Rink. p. II-2629).

41 — 2009 m. spalio 14 d. sprendimas (T-390/08, Rink. p. II-3967).

42 — Apeliantas nurodo Ribojančių priemonių (sankcijų) pagal ES bendrąją užsienio ir saugumo politiką įgyvendinimo ir įvertinimo gairių (2005 m. gruodžio 2 d. dokumentas 15114/05) 9, 10 ir 17 punktus.

43 — Minėto Sprendimo *Kadi* 326 punktą.

44 — 2008 m. gruodžio 4 d. sprendimo (T-284/08, Rink. p. II-3487) 74 punktą.

45 — 2010 m. rugsėjo 30 d. sprendimas *Kadi prieš Komisiją* (T-85/09, Rink. p. II-5177). Apeliantas daro nuorodą į minėto sprendimo 123, 125 ir 126 punktus, taip pat į minėto sprendimo 129–142 punktus.

institucijos nesutinka su tuo, kad egzistuoja teisė būti iš anksto išklaustyti tuo atveju, kai jam buvo paliktos galioti ginčijamos ribojančios priemonės, ir nurodo, kad apie minėtas priemones buvo tinkamai pranešta 2008 m. kovo 11 d. pranešimo paskelbimu *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Taryba, pakartodama tai, ką nusprendė Bendrasis Teismas, taip pat papildė, kad net jei apeliantai būtų pripažinti teisė būti iš anksto išklaustyti, galimybės būti išklaustyti nebuvimas negalėtų panaikinti ginčijamo reglamento teisėtumo, nes apeliantas nepateikė jokio naujo įrodymo.

53. Kiek tai susiję su teise į veiksmingą teisminę apsaugą, Taryba ir Komisija mano, kad Bendrasis Teismas, atsižvelgdamas į savo praktiką Sprendimuose *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran prieš Tarybą*⁴⁶ ir *Melli Bank Iran prieš Tarybą*⁴⁷, taikė reikiamos apimties peržiūrą ir tinkamą persvarstymo kriterijų bei teisingai pripažino plačią Tarybos diskrecijos laisvę. Taigi Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, kad tik akivaizdi Tarybos vertinimo klaida galėtų lemti akto panaikinimą. Komisija savo triplike pateikė panašius argumentus, taip pat nurodydama, kad pateikdamas savo atsiliepimą apeliantas bandė vadovautis nauju pagrindu, susijusiu su Bendrojo Teismo atliktos kontrolės apimtimi.

54. Be to, Taryba ir Komisija nesutinka su tuo, kad egzistuoja pareiga asmeniškai informuoti apie ginčijamas priemones, nes apeliantas į sąrašą buvo įrašytas kaip vyriausybės narys ar susijęs asmuo.

2. Vertinimas

a) Dėl preliminarus klausimo, susijusio su galimybe naudotis teisėmis į gynybą

55. Iš skundžiamo sprendimo 120–123 punktų matyti, kad Bendrasis Teismas aiškiai nuo šios bylos atskyrė bylą, kurioje buvo priimtas Sprendimas *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran prieš Tarybą*⁴⁸, nustatydamas, kad Sprendimas *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran prieš Tarybą* yra susijęs tik su asmenimis dėl jų įsitraukimo į teroristinę veiklą taikomomis sankcijų sistemomis. Tačiau šioje byloje ribojančios priemonės taikomos trečiosioms šalims ir buvo priimtose pagal bendrą įstatyminių aktų – reglamentų. Todėl ginčijamame reglamente nurodyti asmenys yra įrašyti ne dėl jų veiklos, bet dėl priklausymo bendrai kategorijai, tai yra, Bendrojo Teismo teigimu, nagrinėjamu atveju tai – „svarbių Mianmaro įmonių vadovų šeimos narių“ kategorijai⁴⁹. Todėl negalima teigti, kad procesas dėl apelianto buvo pradėtas vadovaujantis minėta teismų praktika⁵⁰. Atsižvelgiant į tai, teisė į gynybą netaikoma asmenims, nurodytiems reglamento, susijusio su sankcijų trečiajai šaliai sistemos priėmimu, priede⁵¹.

56. Visiškai nepritariu tokiai nuomonei.

57. Pirma, manęs neįtikina Bendrojo Teismo pateiktas asmenims, įsitraukusiems į teroristinę veiklą, ir trečiosios šalims taikomų sankcijų sistemų teisinio vertinimo atskyrimas. Iš tiesų yra visiškai aišku, kad ginčijamas reglamentas skirtas Birmos režimui. Tačiau būtų visiškai nepagrįsta manyti, kad kadangi Ginčijamas reglamentas taikomas trečiajai *valstybei*, minėtam reglamentui netaikomi jokie reikalavimai, susiję su asmeninėmis teisėmis, kurios gali būti reikalingos. Siekiant, kad ribojančios priemonės turėtų įtakos atitinkamai valstybei, jos turi būti skirtos šią valstybę įkūnijantiems ir jai tarnaujantiems tarpininkams. Šiuo klausimu Taryba turi plačią diskrecijos laisvę nustatyti asmenis ir subjektus, kuriems turi būti taikomos šios priemonės, ir ši laisvė, mano nuomone, gali būti visiškai prilyginama laisvei, pripažįstamai kovos su terorizmu srityje. Pripažįstu, kad nesuprantu, kokia teisinė įžvalga galėtų paaiškinti, kad asmenų, įtariamų dalyvaujant teroristinėje veikloje, teisės yra saugomos geriau nei asmenų, įtariamų bendradarbiaujant su autoritariniu režimu, su kuriuo siekia kovoti Sąjunga, teisės.

46 — 2006 m. gruodžio 12 d. sprendimo (T-228/02, Rink. p. II-4665) 159 punktą.

47 — 40 išnašoje minėtas sprendimas.

48 — 46 išnašoje minėtas sprendimas.

49 — Skundžiamo sprendimo 122 punktą.

50 — Minėto Sprendimo *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran prieš Tarybą* 91 punktą.

51 — Žr. skundžiamo sprendimo 123 punktą.

58. Be to, „ryšio“, kuris su valdančiu režimu iš esmės sieja visus į asmenų, kurių turtas turi būti išaldytas, sąrašą įrašytus asmenis, tai yra tikrojo ribojančių priemonių taikinio, vertinimas turi būti atliktas neatsižvelgiant į tai, ar minėti asmenys gali pasinaudoti teise į gynybą. Net jei Teisingumo Teismas turėtų nuspręsti, kad EB 60 ir 301 straipsniai yra pakankamas ginčijamo reglamento teisinis pagrindas, jis turėtų laikyti, jog apeliantą su Birmos režimu siejantis ryšys nėra pakankamas, kad Taryba galėtų būti atleista nuo pareigos užtikrinti teisę į gynybą, kaip jau pasiūliau kitomis aplinkybėmis⁵². Šioje srityje kuo labiau nutolstama nuo valdžios ir sprendimų priėmimo, tuo silpnesnis ryšys su valdančiu režimu, kuriam priemonės iš tiesų taikomos, ir tuo labiau reikia užtikrinti teisę į gynybą.

59. Antra, kokią įtaką šiai tarpinei išvadai turi akto prigimtis?

60. Atrodo, kad Teisingumo Teismas jau sprendė klausimą dėl reglamento, įgyvendinančio sankcijų trečiajai šaliai sistemą ir šiuo tikslu apibrėžiančio priede išvardytiems fiziniams ir juridiniams asmenims taikomas ribojančias priemones, prigimties Sprendime *Bank Melli Iran prieš Tarybą*⁵³, kuriame jis nusprendė, kad tokio reglamento priedas sukelia tokias pačias pasekmes kaip ir pats reglamentas⁵⁴. Todėl galėtų atrodyti, kad skundžiamo sprendimo 123 ir paskesniuose punktuose Bendrojo Teismo pateiktas argumentavimas yra teisiškai pagrįstas, nes Bendrasis Teismas savo vertinimą grindė ginčijamo akto išimtinai įstatyminiu pobūdžiu ir taip atsisakė pripažinti apeliantui teisę į gynybą.

61. Tačiau tokia vertinime neatsižvelgiama į svarbų Teisingumo Teismo praktikos ribojančių priemonių srityje aspektą. Iš tiesų net laikant, kad ginčijamas reglamentas pasižymi unikaliu teisiniu kvalifikavimu, iš šios teismų praktikos matyti, kad tai neturėtų trukdyti pripažinti teisę į gynybą. Sprendime *Kadi* jau buvo sprendžiamas klausimas dėl reglamento teisėtumo ir tai nesutrukdė Teisingumo Teismui nuspręsti, kad „atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, kuriomis apeliantų vardai buvo įrašyti į asmenų <...>, kuriems taikomos ribojančios priemonės, sąrašą, esantį <nagrinėjamo> reglamento I priede, reikia nuspręsti, kad jų teisė į gynybą, būtent teisė būti išklaustyti ir teisė į veiksmingą teisminę kontrolę, buvo aiškiai pažeistos“⁵⁵. Toks pripažinimas yra būtinas tam, kad sąrašuose esantiems fiziniams ir juridiniams asmenims būtų suteiktos bent minimalios garantijos, ypač procedūrinės⁵⁶, nesvarbu, ar į sąrašą jie įrašyti dėl veiklos, susijusios su terorizmu ar tarptautiniu požiūriu smerktina valstybine politika, ir siekiant užtikrinti veiksmingos teisminės apsaugos principą⁵⁷.

62. Taigi skundžiamo sprendimo 123 punkte pateikta išvada, pagal kurią teisė į gynybą apeliantui netaikoma, yra teisės klaida. Tačiau kadangi Bendrasis Teismas toliau tęsė savo vertinimą, susijusį ir su tuo, ar apeliantas turėjo būti iš anksto informuotas apie faktines bei teises aplinkybes ir ar jam turėjo būti suteikta galimybė būti išklaustyti, vien minėta išvada nėra tokia teisės klaida, dėl kurios galėtų būti panaikintas skundžiamas sprendimas. Todėl reikia tęsti kitų pagrindo aspektų vertinimą.

b) Dėl galimo teisės būti iš anksto informuotam apie motyvus ir teisės būti iš anksto išklaustyti pažeidimo (pirmasis trečiojo pagrindo aspektas)

63. Kiek tai susiję su išankstiniu informavimu apie motyvus, skundžiamo sprendimo 124–126 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad reikšmingos faktinės ir teisinės aplinkybės buvo žinomos apeliantui iki ginčijamo reglamento priėmimo ir iki priimančią šį reglamentą nebuvo būtina iš naujo ir iš anksto informuoti apie šias aplinkybes. Taip nusprendamas Bendrasis Teismas

52 — Žr. byloje, kurioje buvo priimtas Sprendimas *Bank Melli Iran prieš Tarybą*, mano pateiktos išvados 67 punktą (minėtas 28 išnašoje).

53 — 2011 m. lapkričio 16 d. sprendimas (C-548/09 P).

54 — Minėto Sprendimo *Bank Melli Iran prieš Tarybą* 45 ir 46 punktai bei 51 punktas.

55 — Minėto sprendimo 334 punktas.

56 — Ten pat, 42 punktas.

57 — Žr. minėto Sprendimo *Bank Melli Iran prieš Tarybą* 47 punktą.

didelę reikšmę suteikė tam, kad ribojančios priemonės apeliantui taikomos nuo 2003 m. ir kad ginčijamas reglamentas yra grindžiamas būtent bendrosiomis pozicijomis, kuriose nurodytos „visos faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis grindžiamas aptariamų ribojančių priemonių priėmimas ir palikimas galioti“⁵⁸.

64. Vis dėlto konstatuoju, kad nors bendrosiose pozicijose ir jas įgyvendinančiame ginčijamame reglamente nurodyti motyvai, kuriais grindžiamas sankcijų Birmos Sąjungai politikos priėmimas, pakankamai aiškiai pažymint nerimą keliančią nacionalinę politinę situaciją, kitokia situacija yra kalbant apie asmeninę apelianto padėtį. Iš bylos medžiagos ir Bendrojo Teismo sprendimo matyti, kad apeliantas nė karto nebuvo informuotas apie asmenines priežastis, pagrindžiančias jo įrašymą į sąrašą. Išanalizavęs ginčijamą reglamentą ir galiausiai bendrąsias pozicijas, apeliantas suprato tik tai, kad jis yra asmeniškai įrašytas į sąrašą kaip savo tėvo sūnus, taip siekiant daryti spaudimą trečiajai šaliai. Nuo 2003 m. nebuvo pateiktas joks įrodymas, patvirtinantis, kad jis gauna naudos iš Birmos režimo ekonominės politikos. Nuo 2003 m. Taryba nenurodė, kad apelianto įrašymas į sąrašą buvo grindžiamas prezumpcija, pagal kurią asmens, gaunančio naudos iš Birmos vyriausybės ekonominės politikos, šeimos nariai yra laikomi gaunančiais naudos iš minėtos politikos tol, kol nepateikia tai paneigiančių įrodymų. Kaip nurodė Bendrasis Teismas, žinoma, Taryba paaiškino motyvus, dėl kurių ribojančios priemonės buvo nustatytos asmenims, gaunantiems naudos iš Birmos režimo ekonominės politikos⁵⁹. Priešingai, dėl jų šeimos narių toks paaiškinimas nebuvo pateiktas⁶⁰. Todėl Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 126 punkte neteisingai nusprendė, kad „nagrinėjamu atveju reikšmingos teisinės ir faktinės aplinkybės buvo žinomos ieškovui iki Tarybai priimant ginčijamą reglamentą“.

65. Šio klausimo vertinimą baigsiu nurodydamas, kad teisinė sistema, pagal kurią asmens pavardė pirmą kartą įrašoma į tokį sąrašą, kuris pateikiamas ginčijamo reglamento VI priede, yra iš esmės mažiau palanki minėtam asmeniui nei ta, kuri taikoma priemonių atnaujinimui, nes kiek tai gali pateisinti siekis užtikrinti ribojančių priemonių veiksmingumą, tam tikra apimtimi gali būti netaikoma teisė į gynybą, bent jau ne ginčo procese⁶¹. Negalima atmesti galimybes, kad šie siekiai ir toliau išlieka reikšmingi ir minėtų priemonių atnaujinimo atveju. Tačiau, esant reikalui, Sąjungos teismas turi prižiūrėti, kad specifinės aplinkybės, pagrindžiančios pirmojo įrašymo į sąrašą atveju įrašytiems asmenims taikomą teisę į gynybą, egzistuotų ir atnaujinant šį sąrašą. Jis taip pat turi užtikrinti pusiausvyrą tarp, pirma, Sąjungos siekiamo tikslo ir užtikrinimo, kad institucijoms nebūtų nustatytos per daug sudėtingos privalomos procedūros, dėl kurių kiltų pavojus, kad jų veiksmai būtų stabdomi, ir, antra, būtinybės suteikti asmeniui pakankamas galimybes pasinaudoti procedūros taisyklėmis. Reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas nesiekė užtikrinti tokios pusiausvyros, nors ir vertino fizinio asmens, kuris nėra nei Birmos vadovas, nei Birmos vadovo šeimos narys, bet tėra asmens, gaunančio naudos iš šių vadovų įtvirtintos ekonominės politikos, sūnus, atvejį.

66. Kiek tai susiję su teise būti iš anksto išklaustyti, gali būti laikomasi tokios pačios nuomonės, kuri buvo išdėstyta dėl reikalavimo iš anksto informuoti apie motyvus. Kai Teisingumo Teismas Sprendime *Kadi* nusprendė, kad „dėl teisės į gynybą ir, visų pirma, teisės būti išklaustyti, pažymėtina, kad tokių ribojančių priemonių, kokias nustato ginčijamas reglamentas, atveju iš Bendrijos institucijų nereikalaujama šių motyvų pranešti iš anksto, iki asmenį arba organizaciją įrašant į šį sąrašą“⁶² ir kad „dėl priežasčių, taip pat susijusių su ginčijamo reglamento tikslu ir jame numatytų priemonių veiksmingumu, Bendrijos institucijos neprivalėjo ir išklausti apeliantų iki jų vardus įrašant į <...> sąrašą“⁶³, jo nuomonė buvo aiškiai susijusi tik su pirminio įrašymo į sąrašą atveju. Tačiau šioje byloje nagrinėjame atnaujinimo atvejį.

58 — Skundžiamo sprendimo 124 punktas.

59 — Skundžiamo sprendimo 125 punktas.

60 — Žr. Bendrosios pozicijos 2006/318 4 konstatuojamąją dalį. Be to, ginčijamame reglamente nenurodyta, kad šeimos narių lėšos taip pat turi būti išaldytos.

61 — Minėto Sprendimo *Kadi* 339 ir 340 punktai.

62 — Ten pat, 338 punktas.

63 — Ten pat, 341 punktas.

67. Skundžiamo sprendimo 127–133 punktuose pateiktas Bendrojo Teismo vertinimas grindžiamas bendruoju požiūriu. Bendrasis Teismas vertino, ar nuo 2003 m., t. y. nuo datos, kai apeliantui pirmą kartą buvo pritaikytos ribojančios priemonės, apeliantas turėjo galimybę tinkamai pateikti savo argumentus, ir padarė išvadą, kad Sąjungos teisėkūros procese pateikęs prašymą jis galėjo tą padaryti kelis kartus⁶⁴.

68. Toks požiūris man visiškai neatrodo tinkamas dėl dviejų priežasčių. Pirmą, apeliantui nustatoma pareiga savo paties iniciatyva pateikti argumentus Tarybai. Antra, šis požiūris neatsako į klausimą, ar priimant patį ginčijamą reglamentą turėjo būti numatyta iš anksto išklausti apeliantą. Į apelianto argumentą, kad Taryba prieš ginčijamo reglamento priėmimą turėjo pakviesti ir išklausti, Bendrasis Teismas atsakė, jog šis apeliantas savo nuomonę Tarybai prieš reglamento priėmimą galėjo išreikšti pagal teisėkūros procesą, tai yra bendrųjų pozicijų įvairių persvarstymų ir pratęsimų atvejais.

69. Bendrojo Teismo argumentai grindžiami labai hipotetiniais pagrindais. Nors jis patvirtino, kad Taryba galėjo iš tiesų atsižvelgti į tiesioginį apelianto įsikišimą atlikdama Bendrosios pozicijos 2006/318 peržiūrą⁶⁵, jis neatsakė į klausimą, ar tuo atveju, kai apeliantas nepasinaudojo šia galimybe, tai, nepaisant visko, atleidžia Tarybą nuo pareigos iki šio reglamento, kuriuo Bendrijoje įgyvendinama minėta bendroji pozicija, organizuoti, kad apeliantas būtų iš anksto išklaustytas.

70. Galiausiai Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, jog net jei apeliantui būtų suteikta teisė būti iš anksto išklaustytam, ši aplinkybė, vadovaujantis nusistovėjusia teismų praktika, neturi įtakos ginčijamo reglamento teisėtumui, nes toks išklaustymas nebūtų pakeitęs rezultato⁶⁶. Šiai išvadai padaryti Bendrasis Teismas ypač rėmėsi tuo, kad apeliantas neginčijo nei politinės situacijos Birmoje, nei savo tėvo profesinių pareigų, nei savo šeimyninių santykių su juo. Jis taip pat neįrodė, kad buvo atsiskyręs nuo savo tėvo ir kad todėl ši „pozicija jam nebedavė jokios naudos“⁶⁷.

71. Kadangi apeliantas nebuvo iš anksto informuotas apie motyvus dėl jo įrašymo į sąrašą, mano nuomone, negalima jo kaltinti tuo, kad jis nepateikė reikiamų argumentų po ginčijamo reglamento priėmimo, ir iš to padaryti išvadą, kad teisės būti iš anksto išklaustytam nesuteikimas neturi įtakos akto teisėtumui. Be to, akivaizdžiai neįmanoma, kad apeliantas ginčytų savo šeimyninius santykius su savo tėvu, nes tėvystė, išskyrus retas išimtis, yra nuolatinis ir tęstinis faktas.

72. Tiesa, kad po 2008 m. kovo 11 d. pranešimo paskelbimo apeliantas savo iniciatyva paprašė Tarybos jam pateikti jo įrašymo į sąrašą motyvus. Savo laiške apeliantas, ir toliau klausdamas dėl jo įrašymo į sąrašą motyvų, nurodo tai, kad dviejų savo tėvo bendrovių akcijas jis turėjo tik laikotarpiu nuo 2005 m. iki 2007 m., bet ne ginčijamo reglamento priėmimo metais. Savo atsakymu Taryba nusprendė neatsižvelgti į šią akivaizdžiai naują aplinkybę ir apeliantą paliko įrašytą į sąrašą. Žinoma, Taryba turi išimtinę vertinimo teisę. Tačiau Bendrasis Teismas vadovaujasi šiomis aplinkybėmis darydamas išvadą, kad tai įrodo, jog net ir tuo atveju, jei asmuo būtų iš anksto išklaustytas, tai nepakeistų Tarybos nuomonės. Vis dėlto palaikau apelianto teismo posėdyje išdėstytą argumentą, pagal kurį jis savo situaciją aprašė kaip asmens, kuris turi numanyti motyvus, grindžiančius jo įrašymą į sąrašą, pranešti apie juos Tarybai ir galiausiai bandyti ją įtikinti išbraukti jį iš sąrašo. Kitaip tariant, apeliantas neturi būti kaltinamas tuo, kad jis net *a posteriori* negalėjo paneigti prezumpcijos, grindžiančios jo įrašymą į sąrašą, nors iš tiesų jis apie šią prezumpciją niekada nebuvo informuotas. Šiomis sąlygomis Bendrasis Teismas techniškai negali patvirtinti, kad aplinkybė, jog apeliantas nebuvo iš anksto išklaustytas, bet koku atveju neturi įtakos ginčijamo reglamento teisėtumui, kai pripažįstama, jog tuo atveju, jei jis nebuvo informuotas apie tikruosius jo įrašymo į sąrašą motyvus, tokiomis aplinkybėmis jis niekada ir negalėjo naudingai pateikti savo argumentus⁶⁸.

64 — Skundžiamo sprendimo 129–131 punktai.

65 — Ten pat, 131 punktas.

66 — Ten pat, 132 punktas.

67 — Ten pat.

68 — Pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran prieš Tarybą* 162 punktą.

73. Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, trečiojo pagrindo pirmasis aspektas man atrodo pagrįstas.

c) Dėl galimo teisės į veiksmingą teisminę apsaugą pažeidimo (trečiojo pagrindo antrasis aspektas)

74. Apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis, prižiūrėdamas ribojančių priemonių teisėtumą, neatliko tinkamos teisminės peržiūros. Komisijos argumentas, kuriuo ginčijamas priimtumas, negali būti priimtas, nes apeliantas, grįsdamas savo teisės į veiksmingą teisminę apsaugą pažeidimą, apeliaciniame skunde iš tiesų pateikė klausimą dėl teisminės peržiūros apimties.

75. Dėl esmės skundžiamo sprendimo 144 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad kai Taryba priima sprendimus dėl ekonominių sankcijų pagal EB 60 ir 301 straipsnius, jai turi būti pripažįstama plati diskrecijos laisvė dėl to, į kokias aplinkybes ji turi atsižvelgti, ir todėl Bendrasis Teismas „negali pakeisti Tarybos vertinimo, Bendrojo Teismo vykdoma sprendimų dėl lėšų išaldymo teisėtumo kontrolė turi apsiriboti patikrinimu, ar buvo laikytasi procedūros ir motyvavimo taisyklių, ar tikslios faktinės aplinkybės ir ar nebuvo akivaizdžios vertinimo klaidos ir piktnaudžiavimo įgaliojimais“.

76. Pirmiausia šiame punkte pažymiu, kad Bendrasis Teismas kalba apie lėšų išaldymo „sprendimą“ ir taip, atrodytų, į antrą planą nukelia bendrąjį ginčijamo reglamento taikymą, kurį Bendrasis Teismas taip pabrėžė nagrinėdamas jo teisinį pagrindą ir nedvejojo savo nuomonę pagrįsti cituodamas Bendrojo Teismo praktiką, priimtą kovos su terorizmu srityje, nors iš kitų skundžiamo sprendimo dalių atrodė, kad Bendrasis Teismas aiškiai atskyrė kovos su terorizmu srityje priimtas ribojančias priemones ir ribojančias priemones, priimtas trečiosioms šalims. Todėl skundžiamame sprendime yra keli vidiniai prieštaravimai, kurie atskleisti šiame 144 punkte.

77. Grįžtant prie klausimo dėl teisminės peržiūros apimties, tiesa, kad Bendrojo Teismo praktika šioje srityje keičiasi. Teismo pozicijai skundžiamame sprendime tiesiogiai darė įtaką minėto Sprendimo *Organisation des Modjahedines du Peule d'Iran prieš Tarybą* 159 punktą. Tačiau keliais punktais pirmiau tame sprendime Bendrasis Teismas įtvirtino išsamesnės peržiūros principą⁶⁹. Bet kuriuo atveju Sprendimuose *People's Mojahedin Organization of Iran prieš Tarybą*⁷⁰, *Melli Bank prieš Tarybą* ir *Bank Melli Iran prieš Tarybą*⁷¹ bei galiausiai Sprendime *Kadi prieš Komisiją*, priimtame Teisingumo Teismui grąžinus šią bylą nagrinėti Bendrajam Teismui,⁷² Bendrasis Teismas išplėtojo aiškia teismų praktiką, pagrindžiančią visišką peržiūrą.

78. Mano nuomone, mūsų bylai svarbiausi Sprendimai *Melli Bank prieš Tarybą* ir *Bank Melli Iran prieš Tarybą*, nes jie susiję su ribojančiomis priemonėmis, priimtomis pagal trečiosioms šalims taikomą sankcijų sistemą. Šiuose dviejuose sprendimuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad turi būti atskiriama, pirma, nuostatos, kuriose įtvirtintos ribojančių priemonių būdus apibrėžiančios bendrosios taisyklės, kurioms turi būti taikoma ribota teisminė peržiūra siekiant, kad nebūtų pažeista Tarybai šioje srityje tradiciškai pripažįstama plati diskrecijos laisvė, ir, antra, sąrašai, kuriuose išvardijami asmenys, kuriems būtent skirtos ribojančios priemonės, ir kuriems turi būti taikoma visiška teisminė peržiūra.

79. Ši nuomonė atrodo suderinama su Teisingumo Teismo praktika. Žinoma, Teisingumo Teismas dar neturėjo galimybės nuspręsti dėl tokių ribojančių priemonių, kokios nagrinėjamos šiame apeliaciniame skunde, teisminės peržiūros apimties. Vis dėlto jau esu nurodęs, kad kovos su terorizmu srityje priimta teismų praktika taip pat *mutatis mutandis* gali būti pritaikyta trečiosioms šalims taikomų sankcijų

69 — Žr. sprendimo 154 punktą.

70 — Minėto sprendimo 74 ir 75 punktai.

71 — Atitinkamai minėto 2009 m. liepos 9 d. Sprendimo *Melli Bank prieš Tarybą* 45 ir 46 punktai bei 2009 m. spalio 14 d. Sprendimo *Bank Melli Iran prieš Tarybą* 36 ir 37 punktai.

72 — Minėto sprendimo 126, 132–135 punktai. Bendrojo Teismo praktikos apibendrinimui šioje srityje žr. minėto sprendimo 139 ir paskesnius punktus.

sistemos. Tačiau pažymiu, kad po Sprendimo *Kadi* priėmimo⁷³ Teisingumo Teismas palaikė visišką teisminę peržiūrą ir tokia išvada be jokių abejonių buvo patvirtinta Sprendime *E ir F*, kai Teisingumo Teismas nusprendė, kad „minėto įrašymo motyvų nebuvimas taip pat neleidžia atlikti tinkamos jo teisėtumo teisminės kontrolės, kuria, pirmiausia, siekiama patikrinti jį pagrindžiančias aplinkybes, įrodymus bei informaciją“⁷⁴. Visai neseniai Teisingumo Teismas turėjo priimti galutinę išvadą šiuo klausimu⁷⁵.

80. Apibrėžiant peržiūros apimtį svarbios ne tiek ribojančių priemonių priėmimo aplinkybės, kaip antai kova su terorizmu, kiek didelis minėtų priemonių poveikis asmeninėms į sąrašą įrašytų asmenų situacijoms, kurioms daromas neabejotinai didelis poveikis.

81. Todėl nagrinėjant šį apeliacinį skundą Teisingumo Teismui siūlau įtvirtinti tokio paties lygio reikalavimą, kiek tai susiję su teisminės peržiūros apimtimi, kurią Sąjungos teismas turi taikyti nagrinėdamas fiziniams asmenims ne vadovams pagal trečiajai šaliai priimtą sankcijų sistemą taikomas ribojančias priemones, ir kartu pripažinti Tarybai plačią diskrecijos laisvę vertinti šių priemonių priėmimo tinkamumą ir būdus.

82. Iš skundžiamo sprendimo 144 ir 145 punktų akivaizdžiai matyti, kad Bendrasis Teismas netaikė reikiamos teisminės peržiūros apimties, o tik patikrino, kad buvo laikomasi pareigos motyvuoti, tačiau visai nenagrinėjo, ar egzistuoja Tarybos kaltinimus, pagal kuriuos apeliantas iš tikrųjų gauna naudos iš Birmos režimo ekonominės politikos, patvirtinantys įrodymai.

83. Kadangi nustatyta nauja teisės klaida skundžiamame sprendime, reikia laikyti, kad trečiojo pagrindo antrasis aspektas yra pagrįstas.

d) Dėl informavimo klausimo (trečiojo pagrindo trečiasis aspektas)

84. Turiu rimtų abejonių dėl klausimo, ar apeliantas turėjo būti asmeniškai informuotas apie ginčijamą reglamentą, priimtinumą. Iš tiesų jokių Bendrajame Teisme nurodytu pagrindu nebuvo siekiama ginčyti to, kad Taryba apelianto asmeniškai neinformavo. Todėl skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas nepateikė jokio šio pagrindo vertinimo, nes tokio pagrindo nebuvo. Taigi, net laikant, kad apeliantas ketino šį klausimą iškelti apeliacijoje, jo argumentai bet kuriuo atveju nėra susiję su skundžiamu sprendimu. Todėl akivaizdu, kad tai – naujas pagrindas, kurį apeliantas suformulavo savo dublike atsakydamas į Komisijos atsiliepimą, kuriame ji tik pakartojo kituose apeliaciniuose skunduose⁷⁶ nurodytus argumentus, tačiau apeliantas net nesistengė iš anksto patikrinti, ar šis pagrindas būtų naudingas mūsų nagrinėjamai bylai, nes apeliantas savo apeliaciniame skunde neformulavo tokio pagrindo ir nepateikė argumento, susijusio su pareigos informuoti pažeidimu. Todėl tarp proceso šalių kilusios diskusijos dublike ir triplike bei vėliau teismo posėdyje neturėtų suklaidinti Teisingumo Teismo dėl argumentų, susijusių su informavimu, priimtinumą, nes šie argumentai geriausiu atveju tėra naujas pagrindas, susijęs su Tarybos pareigos informuoti pažeidimu, kuris nėra priimtinas, nes Teisingumo Teismas turi tik patikrinti teisinę išvadą, padarytą dėl pirmosios instancijos teismų nagrinėtų pagrindų⁷⁷.

85. Dėl pirmiau paminėtų priežasčių siūlau Teisingumo Teismui priimti trečiojo pagrindo pirmuosius du aspektus.

73 — Minėto sprendimo 326 punktą.

74 — 2010 m. birželio 29 d. sprendimo (C-550/09, Rink. p. I-6213) 57 punktą.

75 — Žr. Teisme nagrinėjamoje byloje *Prancūzija prieš People's Mojahedin Organization of Iran* (C-27/09 P) generalinės advokatės E. Sharpston pateiktos išvados 254 ir 255 punktus.

76 — Vadovaujantis jos pateiktais argumentais: žr. Komisijos atsiliepimo 41 punktą.

77 — Gausioje teismų praktikoje žr. 2007 m. vasario 1 d. Sprendimo *Sison prieš Tarybą* (C-266/05 P, Rink. p. I-1233) 95 punktą ir minėtą teismų praktiką bei 2010 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Švedija ir kt. prieš API ir Komisiją* (C-514/07 P, C-528/07 P ir C-532/07 P, Rink. p. I-8533) 126 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką.

C – Dėl antrojo pagrindo, susijusio su pareigos motyvuoti ginčijamą reglamentą pažeidimu

1. Šalių argumentai

86. Apeliantas teigia, kad kai Taryba imasi įrašyti į sąrašą fizinio asmens pavardę, ji privalo pateikti specifinius ir konkrečius tokį įrašymą pagrindžiančius motyvus. Ši informacija yra dar svarbesnė, nes apeliantas nebuvo iš anksto išklaustas. Pati Taryba pripažįsta šią pareigą nurodyti kiekvieno asmens įrašymo į sąrašą specifinius ir konkrečius motyvus⁷⁸. Vadovaudamasis Bendrojo Teismo praktika⁷⁹, apeliantas nurodo, kad Taryba privalo pateikti motyvus, dėl kurių ji nusprendė, jog atitinkamas asmuo ar įmonė patenka į reglamente, kuriuo įpareigojama išaldyti lėšas, numatytą kategoriją. Todėl Taryba turėjo nurodyti tikslus motyvus, kurie jai leido nuspręsti, kad apeliantas gauna naudos iš vyriausybės ekonominės politikos. Tačiau nebuvo nurodyti nei jo įrašymo motyvai, veiksmai, kuriais jis kaltinamas, ar tai, kad jis yra savo tėvo sūnus, nei prezumpcija, pagal kurią šeimos nariai gauna naudos iš minėtos politikos. Todėl Bendrasis Teismas suklydo nusprendęs, kad Taryba laikėsi pareigos motyvuoti.

87. Taryba mano, kad apelianto įrašymo motyvai buvo aiškiai išdėstyti Bendrojoje pozicijoje 2003/297, kurios pagrindu apelianto lėšos buvo išaldytos pirmą kartą, bei Bendrojoje pozicijoje 2006/318 ir kad ji neprivalėjo nurodyti kitų motyvų, išskyrus tik tai, kad apeliantas yra savo tėvo sūnus. Komisija mano, kad apeliantas tik kartoja Bendrajame Teisme jau išplėtotus argumentus, į kuriuos šis teismas visiškai teisingai atsakė taikydamas Bendrojo Teismo ir Teisingumo Teismo praktikoje apibrėžtus tradicinius kriterijus, skirtus įvertinti, ar aktas yra pakankamai motyvuotas. Apeliantas negali teigti, kad jis nežinojo aplinkybių, kurioms esant buvo priimtas ginčijamas reglamentas, nes jam šios priemonės taikomos nuo 2003 m. Taip pat jis negali nežinoti, kad jo įrašymas į sąrašą grindžiamas grėsme, kad gali būti apeitos jo tėvo atžvilgiu priimtos priemonės. Kadangi nebuvo jokio esminio faktinio ar teisinio pasikeitimo nuo to laiko, Taryba neprivalėjo tiesiogiai nurodyti apelianto įrašymo į sąrašą motyvus. Bet kuriuo atveju ginčijamo reglamento VI priede nurodyta, kad apeliantas yra savo tėvo sūnus ir galėjo būti įrašytas į sąrašą vien dėl šios priežasties. Todėl Taryba ir Komisija prašo pagrindą atmesti.

2. Vertinimas

88. Kaip teisingai nurodė Bendrasis Teismas, pareiga motyvuoti siekiama suinteresuotam asmeniui suteikti pakankamą informaciją, kad jis galėtų įvertinti, ar jam taikomas aktas yra pagrįstas, ar jame padaryta klaida⁸⁰. Todėl patikrinimas, ar aktą priėmusi institucija laikėsi savo pareigos motyvuoti, leidžia nustatyti, ar suinteresuotas asmuo turėjo galimybę apginti savo teises⁸¹.

89. Šiuo klausimu Bendrojo Teismas argumentavimas aiškiai išskiriamas į du etapus. Pirma, jis vertino motyvavimo pakankamumą, kiek jis susijęs su sankcijų Birmos Sąjungai sistemos priėmimu⁸²; po to jis patikrino, ar apelianto atžvilgiu priimtos ribojančios priemonės buvo pakankamai motyvuotos⁸³. Nenagrinėsiu bendrojo sankcijų sistemos motyvavimo, nes Bendrojo Teismo padaryta išvada negali būti abejojama.

90. Kitaip yra dėl vertinimo, kurį Bendrasis Teismas pateikė dėl tinkamo apeliantui nustatytų ribojančių priemonių motyvavimo. Taryba turėjo aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyti argumentus, dėl kurių apelianto pavardė buvo įrašyta į priedo kategoriją „asmenys, gaunantys naudos iš vyriausybės ekonominės politikos“ tam, kad apeliantas žinotų priemonių pagrindimą ir apgintų savo teises.

78 — Šiuo klausimu apeliantas nurodo 2007 m. balandžio 3 d. dokumentą 7697/07, kuriuo vadovavosi ir Taryba savo atsiliepime Bendrajam Teismui.

79 — Minėti sprendimai *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran prieš Tarybą* bei *Melli Bank prieš Tarybą*.

80 — Skundžiamo sprendimo 94 punktą ir jame nurodyta teismų praktika.

81 — 1983 m. kovo 17 d. Sprendimo *Control Data Belgium prieš Komisiją* (294/81, Rink. p. 911) 14 punktą.

82 — Skundžiamo sprendimo 99 ir paskesni punktai.

83 — Skundžiamo sprendimo 103 ir paskesni punktai.

Tarybos pareiga motyvuoti ribojančių priemonių atveju taip pat apibūdinama atsižvelgiant į veiksmingos teisminės apsaugos principą, kurį taip pat užtikrina akto motyvavimas. Todėl Bendrasis Teismas turėjo nustatyti, ar apeliantas iš tiesų turėjo galimybę suprasti tai, kuo jis yra kaltinamas, ir įvertinti jam priimtų ribojančių priemonių pagrįstumą⁸⁴.

91. Vien ginčijamo reglamento VI priedo J1c punkto analizė atskleidžia ne tik apelianto tapatybę, bet ir jo lytį, gimimo datą ir tėvo liniją. Be to, ginčijamame reglamente nėra nurodyta prezumpcija, pagal kurią asmenų, gaunančių naudos iš Birmos vyriausybės ekonominės politikos, šeimos nariai gauna naudos iš minėtos politikos.

92. Manęs neįtikina Bendrojo Teismo argumentas, pagal kurį Taryba įvykdė savo pareigą motyvuoti 2008 m. priimtą ginčijamą reglamentą, nes 2003 m. bendrojoje pozicijoje, kurioje apeliantas buvo pirmą kartą įrašytas į sąrašą, ji pateikė motyvus, kurie jai leido išaldyti šeimos narių lėšas⁸⁵. Pirma, Bendrosios pozicijos 2003/297 3 konstatuojamojoje dalyje, kuria Bendrasis Teismas grindžia savo argumentus, pateikiama tik aplinkybė, kad ribojančių priemonių taikymo sritis apima asmenis, gaunančius naudos iš Birmos vyriausybės politikos, bei jų šeimas, nepaaiškinant šio taikymo šeimos nariams priežasčių. Antra, negalima patvirtinti, kad šiuo vieninteliu pagrindu apeliantui, kuriam tuo metu buvo 16 metų, buvo suteikta galimybė apginti savo teises ir kad tokia faktinė situacija išliko iki ginčijamo reglamento priėmimo, nors apeliantas įrašytas į priedą, kurio pavadinimas leidžia suprasti, kad jo įrašymo priežastis būtent yra ta, jog jis gauna naudos iš Birmos vyriausybės ekonominės politikos⁸⁶. Tai, kad minėtame priede buvo įrašyti ne visi P. P. Tay Za šeimos nariai, leidžia manyti, kad apeliantas vis dar galėjo sunkiai suprasti, kad jo įrašymas buvo ir vis dar yra grindžiamas jo priklausymu šeimai. Pirmoje bendrojoje pozicijoje pateikti ir vėlesnėse bendrosiose pozicijose, būtent ir toje, kuri įgyvendinama ginčijamu reglamentu, pakartoti teiginiai tik patvirtina, kad naudos gaunančių asmenų šeimos narių lėšos išaldomos⁸⁷. Vien toks patvirtinimas nereiškia motyvavimo, nes jame net nepateikiamas pagrindas išaldyti šių asmenų lėšas. Tai įrodo aplinkybė, kad, kaip jau nurodžiau anksčiau, Bendrasis Teismas turėjo *ex nihilo* įtvirtinti prezumpciją, kuri leistų *a posteriori* paaiškinti apelianto įrašymą į sąrašą pagrindžiančius motyvus.

93. Tačiau net ši prezumpcija nėra vienareikšmė. Pirma, Bendrasis Teismas patvirtino, kad lėšų išaldymo taikymas šeimos nariams pateisinamas tuo, jog galima preziumuoti, kad šie asmenys patys gauna naudos iš Birmos vyriausybės ekonominės politikos. Be to, Bendrasis Teismas nurodė, kad Taryba pakankamai paaiškino, kokios naudos „(apeliantas) ar jo tėvas gavo iš minėtos politikos“⁸⁸, nes nurodė, kad tėvas gavo naudos užimdamas vykdomojo direktoriaus pareigas. Antra, būtent nagrinėdamas motyvavimo pakankamumą Bendrasis Teismas nurodė, kad apeliantas negalėjo nežinoti savo įrašymo į sąrašą priežasčių, nes jis pats dokumentuose yra nurodęs „riziką, kad jo tėvas gali apeiti turto išaldymą pervedęs lėšas kitiems savo šeimos nariams“⁸⁹.

94. Taigi Bendrojo Teismo pateiktas labai dinamiškas ginčijamo reglamento aiškinimas nepadėjo panaikinti abejonių dėl tikrojo apelianto įrašymo į sąrašą motyvavimo, nes, atsižvelgiant į skundžiamo sprendimo 106 ir 107 punktuose pateiktą Bendrojo Teismo argumentavimą, negalima teigti, kad motyvavimas padėjo aiškiai ir nevienareikšmiai suprasti Tarybos argumentus dėl minėto įrašymo į sąrašą.

84 — Pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Bank Mellī Iran prieš Tarybą* 87 punktą.

85 — Žr. skundžiamo sprendimo 104 punktą.

86 — Reglamento Nr. 353/2008 priėmimas, kuriame buvo įtvirtinta nuoroda į kitus su režimu susijusius asmenis (žr. šios išvados 13 punktą), nepagerino apelianto padėties šiuo klausimu.

87 — Ypač žr. Bendrosios pozicijos 2006/318 4 konstatuojamąją dalį.

88 — Skundžiamo sprendimo 107 punktą.

89 — Skundžiamo sprendimo 106 punktą.

95. Šis pagrindas, susijęs su pareigos motyvuoti nesilaikymu, nagrinėjimo vidinis prieštaravimas skundžiamame sprendime galiausiai sukelia priešingą poveikį nei tas, kurio siekė Bendrasis Teismas, nes tai parodo, kokią sudėtingą situaciją Taryba sudarė Sąjungos teismui, kuris turi atlikti ginčijamo reglamento teisminę peržiūrą. Tokiomis sąlygomis net galėjo atrodyti, kad minėtas teismas negali teisingai atlikti peržiūros, nepaisant to, kad tai taip pat pareiga motyvuoti siekiamas tikslas.

96. Todėl skundžiamo sprendimo 108 punkte nusprendęs, kad Taryba įvykdė savo pareigą motyvuoti apelianto atžvilgiu priimtas ribojančias priemones, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą. Todėl antrasis pagrindas priimtinas.

D – Dėl ketvirtojo ir paskutiniojo pagrindo, susijusio su nuosavybės teisės ir proporcingumo principo pažeidimu

1. Šalių argumentai

97. Apeliantas pateikia dvi argumentų grupes. Pirma, jam nebuvo užtikrintos procesinės garantijos, susijusios su nuosavybės teise, nes jis neturėjo tinkamos galimybės pateikti argumentus. Nei Taryba, nei Bendrasis Teismas nepateikė įrodymų, pagrindžiančių būtinybę palikti galioti tokias griežtas jo atžvilgiu nustatytas priemones, nors nebuvo įrodyta, jog apeliantas labiau nei bet kuris kitas Birmos pilietis gavo naudos iš valdančio režimo ekonominės politikos. Antra, jis nurodo, kad jam taikomos ribojančios priemonės yra didelis jo nuosavybės teisės apribojimas, atsižvelgiant į jų bendrąją taikymo apimtį ir laikotarpį. Šiuo klausimu jis nurodo, kad jam tokios priemonės taikomos nuo 2003 m., tai yra nuo tada, kai jam buvo 16 metų. Be to, jo lėšų išaldymas yra visiškas ir be jokių laikotarpio ar net kiekybinių apribojimų; todėl minėtų priemonių poveikis apeliantui yra nuolatinis. Taigi, apelianto nuosavybės teisė buvo neproporcingai pažeista.

98. Taryba prašo atmesti šį pagrindą ir visiškai palaiko Bendrojo Teismo išvadą, pagal kurią apelianto nuosavybės teisės apribojimas nėra neproporcingas ar netinkamas atsižvelgiant į ginčijamu reglamentu siekiamą tikslą ir apeliantui suteiktą atvirą galimybę įrodyti, kad jis yra atsiskyres nuo savo tėvo ir taip panaikinti neigiamas pasekmes jo nuosavybės teisei. Todėl, Tarybos teigimu, apeliantui taikomos priemonės yra apribotos laike. Be to, Taryba taip pat mano, kad apeliantas turėjo tinkamą galimybę pateikti argumentus, kai Taryba jo prašymu persvarstė jo situaciją. Todėl jam taikomos ribojančios priemonės yra pateisinami ir proporcingi jo nuosavybės teisės apribojimams.

99. Komisija palaiko Tarybos nuomonę. Tačiau ji nurodo dvi papildomas aplinkybes. Iš pradžių ji mano, kad argumentas, pagal kurį apeliantas negalėjo institucijoms pateikti argumentų, yra negaliojantis. Toliau Komisija ginčija apelianto patvirtinimą, kad jam taikomos ribojančios priemonės darė įtaką visam jo turtui, nors iš ginčijamo reglamento 21 straipsnio matyti, kad minėtos priemonės taikomos tik Sąjungos teritorijoje, už Bendrijos teritorijos ribų tik Sąjungos piliečiams, juridiniams asmenims, kurie yra įsteigti pagal Sąjungos valstybės narės teisę, ar fiziniams ar juridiniams asmenims, atsižvelgiant į jų vykdomą veiklą Sąjungoje.

2. Vertinimas

100. Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos, kurią Bendrasis Teismas pakartojo skundžiamo sprendimo 156 straipsnyje, matyti, kad nuosavybės teisė Sąjungos teisinėje sistemoje suprantama ne kaip absoliuti, bet, priešingai, kaip teisė, kuriai gali būti taikomi apribojimai. Apribojimai, įgyvendinant nuosavybės teisę, gali būti nustatyti su sąlyga, kad jie atitinka Bendrijos siekiamus bendro intereso tikslus ir nėra siekiamų tikslų požiūriu neproporcingas ir neleistinas kišimasis, pažeidžiantis net pačią šios teisės esmę.

101. Iš pradžių pažymiu, kad apeliantas neginčijo to, jog ginčijamu reglamentu siekiama bendro intereso tikslų. Kitos proceso šalys taip pat neginčijo to, kad dėl nustatytų priemonių poveikio apeliantui taikomi jo nuosavybės teisės įgyvendinimo apribojimai turi būti laikomi reikšmingais⁹⁰. Todėl telieka patikrinti, ar minėtas apribojimas nėra neproporcingas ir neleistinas kišimasis, pažeidžiantis pačią apelianto nuosavybės teisę.

102. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas teisingai nurodė teismų praktikos principą, pagal kurį „teisės akto, kuriuo nustatomos sankcijos, tikslų svarba galima pateisinti net sunkias neigiamas pasekmes kai kuriems suinteresuotiesiems asmenims, įskaitant tuos, kurie visiškai neatsako už situaciją, dėl kurios buvo priimtose atitinkamos priemonės, bet kuriuos šios priemonės paveikia, visų pirma – jų nuosavybės teises“⁹¹.

103. Dėl argumento, susijusio su ribojančių priemonių taikymo laikotarpiu, primenu, kad Bendrajame Teismui pateiktu ieškiniu dėl panaikinimo siekiama ginčyti ginčijamo reglamento, o tiksliau jame apeliantui nustatytų ribojančių priemonių, teisėtumą. Žinoma, vadovaujantis faktinėmis aplinkybėmis, minėtos priemonės yra atnaujintos. Tačiau manau, kad iš pradžių ieškinyje dėl panaikinimo, vėliau apeliaciniame skunde pateiktais argumentais neturėtų būti siekiama prašyti, kad Teisingumo Teismas nuspręstų, net ir netiesiogiai, dėl apelianto atžvilgiu nuo 2003 m. priimtų priemonių teisėtumo. Nebent Teisingumo Teismas rizikuotų žymiai išplėsti ginčo dalyką, o tai iš esmės draudžiama apeliacijoje, nemanau, kad Teisingumo Teismas galėtų nuspręsti, jog 2008 m. ginčijamu reglamentu atnaujintos ribojančios priemonės yra nuosavybės teisės pažeidimas, nes minėtos priemonės nustatytos nuo 2003 m., kai apeliantas buvo nepilnametis. Nagrinėjant šį apeliacinį skundą turi būti nuspręsta, jog argumentas, kad ginčijamame reglamente pratęstos ribojančios priemonės taikomos nuo 2003 m. kitų norminių aktų pagrindu ir todėl yra nepakeliamas apelianto nuosavybės teisių įgyvendinimo apribojimas, yra negaliojantis.

104. Dėl argumento, susijusio su absoliučiu ir neribotu lėšų išaldymu, reikia nurodyti, kad, pirma, atsižvelgiant į Bendrojo Teismo išvadas, ginčijamame reglamente numatyta galimybė tam tikromis sąlygomis išduoti leidimą išlaisvinti ar leisti naudotis ištekliais, ypač tam, kad būtų patenkinti pagrindiniai išvardytų asmenų poreikiai⁹².

105. Galiausiai, apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą, kad jis neatsižvelgė į tai, jog, priešingai nei reikalaujama Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 1 protokolo 1 straipsnyje, jam niekada nebuvo suteikta tinkama galimybė pateikti argumentus. Todėl šis aspektas susijęs su procesinėmis garantijomis, kurios turi būti užtikrinamos nuosavybės teisės atveju.

106. Šiuo klausimu teisinga patvirtinti, kad Teisingumo Teismas priėmė Europos Žmogaus Teisių Teismo nustatytus reikalavimus, pagal kuriuos „nepaisant to, kad 1 protokole nenumatyti procedūriniai reikalavimai, taikomos procedūros <...> taip pat turi suinteresuotam asmeniui suteikti tinkamą galimybę kompetentingoms institucijoms pateikti argumentus siekiant veiksmingai ginčyti priemones, kurios kelia grėsmę šioje nuostatoje garantuojamoms teisėms. Siekiant užtikrinti šios sąlygos laikymąsi, taikomas procedūras reikia vertinti pagal bendrąjį požiūrį“⁹³.

90 — Žr. skundžiamo sprendimo 157 punktą.

91 — Skundžiamo sprendimo 160 punktas ir jame nurodyta teismų praktika.

92 — Skundžiamo sprendimo 165 punktas ir ginčijamo reglamento 13 straipsnis.

93 — 2004 m. liepos 20 d. EŽTT sprendimo *Bäck prieš Suomiją* (*Recueil des arrêts et décisions*, 2004-VII) 56 punktas ir jame nurodyta teismų praktika; taip pat žr. minėto Sprendimo *Kadi* 368 punktą.

107. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas atsižvelgė į šiuos procedūrinius reikalavimus ir nusprendė, kad nuo 2003 m. apeliantas kelis kartus turėjo galimybę pateikti savo argumentus⁹⁴. Tokią išvadą Bendrasis Teismas padarė nurodydamas, be kita ko, jo atliktą pagrindo, susijusio su teisės į teisingą procesą pažeidimu, ir pagrindo, susijusio su teisės į veiksmingą teisminę apsaugą pažeidimu, vertinimą.

108. Nors, vadovaudamasis savo anksčiau išdėstytais argumentais⁹⁵, nesu įtikintas, kad šiomis aplinkybėmis reikia atsižvelgti į apeliantui galimai ir potencialiai suteiktas galimybes pateikti argumentus priimant aktus, kurie darė įtaką jo situacijai nuo 2003 m., priešingai manau, kad labiau įtikinamas argumentas, susijęs su Tarybos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* 2008 m. kovo 11 d.⁹⁶ paskelbtu pranešimu, kuriuo būtent siekiama atkreipti išvardytų asmenų dėmesį į galimybę pateikti prašymą Tarybai persvarstyti sprendimą, kuriame jie išvardyti, ir galimybę ginčyti šio sprendimo teisėtumą Bendrajame Teisme. Nors šis pranešimas buvo paskelbtas šiek tiek vėliau nei ginčijamas reglamentas, šis pranešimas yra neginčijamai svarbi nuosavybės teisės ir jos įgyvendinimo užtikrinimo procedūrinė priemonė. Be to, po jo paskelbimo apeliantas pradėjo susirašinėti su Taryba. Dėl šio pranešimo ši byla labai skiriasi nuo Y. A. Kadi situacijos, kuria remiasi apeliantas. Byloje *Kadi* ginčijamas reglamentas buvo „priimtas nepateikus (apeliantui) jokios garantijos, kuri jam leistų kompetentingoms institucijoms pateikti argumentus“⁹⁷. To negalima pasakyti šioje byloje.

109. Todėl siūlau Teisingumo Teismui atmesti ketvirtąjį pagrindą.

IV – Dėl apeliacinio skundo Bendrajame Teisme

110. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmosios pastraipos antrą sakinį, kai Bendrojo Teismo sprendimas yra panaikinamas, Teisingumo Teismas pats gali priimti sprendimą, jeigu toje bylos stadijoje tai galima daryti.

111. Mano nuomone, taip yra šiuo atveju, bent jau kiek jis susijęs su pirmuoju pagrindu.

112. Kaip siūlau šios išvados 46 punkte, reikia panaikinti skundžiamą sprendimą, nes jame atmetas apelianto pirmojoje instancijoje nurodytas pirmasis pagrindas, susijęs su ginčijamo reglamento teisinio pagrindo nebuvimu.

113. Mano nuomone, kaip jau esu nurodęs, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą pernelyg plačiai aiškindamas EB 60 ir 301 straipsnius. Šiomis sąlygomis ir dėl pirmiau išdėstytų priežasčių, mano nuomone, reikia priimti apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą ir todėl panaikinti ginčijamą reglamentą, kiek jis susijęs su apeliantu, dėl teisinio pagrindo nebuvimo.

V – Dėl bylinėjimosi išlaidų

114. Pagal Procedūros reglamento 122 straipsnį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą byloje, jis sprendžia ir išlaidų klausimą.

115. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi apeliantas to prašė, reikia priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas, susijusias su procesu Bendrajame Teisme ir šiuo apeliaciniu skundu.

94 — Skundžiamo sprendimo 170 punktas.

95 — Žr. šios išvados 103 punktą.

96 — Minėta šios išvados 14 punkte.

97 — Minėto sprendimo 369 punktas.

VI – Išvada

116. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui pripažinti ir nuspręsti taip:

- „1. Panaikinti 2010 m. gegužės 19 d. Bendrojo Teismo sprendimą byloje *Tay Za prieš Tarybą* (T-181/08).
2. Panaikinti 2008 m. vasario 25 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 194/2008 dėl ribojančių priemonių Birmai (Mianmarui) atnaujinimo ir sustiprinimo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 817/2006, kiek jis susijęs su apeliantu.
3. Europos Sąjungos Taryba įpareigojama padengti dviejų instancijų bylinėjimosi išlaidas.
4. Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė bei Europos Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.“